ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 14.5.2014
COM(2014) 259 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2008/48/ΕΚ για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2008/48/ΕΚ για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης

1. Εισαγωγή 3
2. Μεταφορά της οδηγίας στο δίκαιο των κρατών μελών 4
3. Εφαρμογή και αντίκτυπος των ρυθμιστικών επιλογών βάσει του άρθρου 27 παράγραφος 2 5
4. Διευκρίνιση ορισμένων εννοιών που περιέχονται στην οδηγία 10
5. Σημασία που έχουν για τις αγορές καταναλωτικής πίστης τα όρια που καθορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο γ) και τα όρια και τα ποσοστά που **χρησιμοποιούνται** για τον υπολογισμό της αποζημίωσης λόγω πρόωρης εξόφλησης 13
6. Αντίκτυπος της οδηγίας στις αγορές καταναλωτικής πίστης 14
7. Αντίκτυπος της οδηγίας στην προστασία των καταναλωτών 18
8. Συμπεράσματα 23

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Πάνω από είκοσι χρόνια μετά την έκδοση της πρώτης οδηγίας για την καταναλωτική πίστη το 1987[1], εκδόθηκε η οδηγία 2008/48/ΕΚ (οδηγία για την καταναλωτική πίστη – ΟΚΠ)[2] και τα κράτη μέλη όφειλαν να την μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο έως τις 11 Ιουνίου 2010. Κατόπιν, η Επιτροπή εξέδωσε την οδηγία 2011/90/ΕΕ[3], ούτως ώστε να διασφαλισθεί ότι οι παραδοχές για τον υπολογισμό του συνολικού ετήσιου πραγματικού επιτοκίου (ΣΕΠΕ) αντικατοπτρίζουν με μεγαλύτερη ακρίβεια τα προϊόντα που πωλούνται στην αγορά και, επίσης, δημοσίευσε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή της ΟΚΠ σε σχέση με τις δαπάνες και το ΣΕΠΕ.

Κύριος στόχος της ΟΚΠ είναι να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών και, κατά συνέπεια, να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών, να καταστεί δυνατή η ελεύθερη κυκλοφορία των πιστωτικών προσφορών σε διασυνοριακό επίπεδο και να διορθωθούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που προκαλούνται από τις διαφορές των εθνικών νομοθεσιών σχετικά με την καταναλωτική πίστη. Παράλληλα, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι δεν είναι στόχος της οδηγίας να δοθούν κίνητρα στους καταναλωτές ώστε να αναλάβουν περισσότερες πιστώσεις, αλλά να τους παρασχεθούν όλες οι αναγκαίες πληροφορίες και τα απαιτούμενα δικαιώματα ώστε να προβαίνουν σε λεπτομερή εξέταση των δεδομένων πριν από την ανάληψη οποιασδήποτε πίστωσης.

Ωστόσο, είναι σημαντικό να υπενθυμιστεί ότι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας οι ακόλουθες συμβάσεις πίστωσης:

1. όλες οι συμβάσεις πίστωσης που εξασφαλίζονται είτε με υποθήκη είτε με άλλη παρόμοια εγγύηση που χρησιμοποιείται γενικά σε κράτος μέλος για ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, ή που εξασφαλίζονται βάσει δικαιώματος σχετιζομένου με ακίνητα περιουσιακά στοιχεία [άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο α)]· και

2. όλες οι συμβάσεις πίστωσης σκοπός των οποίων είναι η απόκτηση ή διατήρηση δικαιωμάτων ιδιοκτησίας επί εγγείου ιδιοκτησίας ή επί υπάρχοντος ή υπό κατασκευή κτιρίου [άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο β)].

Θα πρέπει, ακόμη, να επισημανθεί ότι οποιαδήποτε σύμβαση πίστωσης που αφορά συνολικό ποσό πίστωσης μικρότερο των 200 ευρώ ή μεγαλύτερο των 75 000 ευρώ επίσης δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της ΟΚΠ, μολονότι τα κράτη μέλη δύνανται να επεκτείνουν εθελοντικά την εφαρμογή της ΟΚΠ σε συμβάσεις πίστωσης που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της.

Το άρθρο 27 παράγραφος 2 της ΟΚΠ απαιτεί από την Επιτροπή να προβαίνει κάθε πέντε έτη σε επανεξέταση των ορίων που προβλέπονται στην εν λόγω οδηγία και των ποσοστών που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της αποζημίωσης σε περίπτωση πρόωρης εξόφλησης, καθώς επίσης και να παρακολουθεί τον τρόπο με τον οποίο οι ρυθμιστικές επιλογές των κρατών μελών επηρεάζουν την εσωτερική αγορά και τους καταναλωτές. Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του της 20ής Νοεμβρίου 2012, κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας και να αξιολογήσει πλήρως τον αντίκτυπό της όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών.

---

1 Οδηγία 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1986, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που διέπουν την καταναλωτική πίστη (ΕΕ L 42 της 12.2.1987).

2 Οδηγία 2008/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης (ΕΕ L 133 της 22.5.2008, σ. 66).

3 Οδηγία 2011/90/ΕΕ της Επιτροπής, της 14ης Νοεμβρίου 2011, για την τροποποίηση του μέρους ΙΙ του παραρτήματος Ι της οδηγίας 2008/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με το οποίο προβλέπονται πρόσθετα κριτήρια για τον υπολογισμό του συνολικού ετήσιου πραγματικού επιτοκίου.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εξέδωσε την παρούσα έκθεση, βάσει του ελέγχου της μεταφοράς της οδηγίας στο δίκαιο των κρατών μελών, η οποία είναι ακόμη σε εξέλιξη, και βάσει των αποδεικτικών στοιχείων που συγκεντρώθηκαν από μελέτη σχετικά με την αγορά καταναλωτικής πίστης[4] καθώς και από μελέτη σχετικά με τις ρυθμιστικές επιλογές των κρατών μελών[5]· οι δύο αυτές μελέτες εκπονήθηκαν από εξωτερικούς αναδόχους.

2. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΣΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

2.1. Προθεσμία μεταφοράς

Σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 1, τα κράτη μέλη όφειλαν να θεσπίσουν και να δημοσιεύουν τις διατάξεις που απαιτούνται για να συμμορφωθούν με την οδηγία ΟΚΠ πριν από τις 11 Ιουνίου 2010, 24 μήνες μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας. Όφειλαν, επίσης, να εφαρμόσουν τις εν λόγω διατάξεις από την ίδια ημέρα. Μεγάλος αριθμός κρατών μελών δεν κοινοποίησαν τα εθνικά μέτρα εφαρμογής της εγκαίρως. Για τον λόγο αυτό, μετά τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει κατά 16 κρατών μελών. Επιπλέον, τέσσερα κράτη μέλη δεν εξασφάλισαν την έγκαιρη έναρξη ισχύος ή την αποτελεσματική εφαρμογή της και ζήτησαν μεταβατική περίοδο που δεν προβλέπεται από την οδηγία. Εν τω μεταξύ, δεδομένου ότι όλα τα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει και κοινοποιήσει τα μέτρα μεταφοράς, οι διαδικασίες επί παραβάσει με βάση το σκεπτικό ότι τα μέτρα μεταφοράς δεν έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή έκλεισαν.

2.2. Συνέχεια της μεταφοράς

Είκοσι κράτη μέλη μετέφεραν την ΟΚΠ στο εθνικό τους δίκαιο με τη θέσπιση νέας νομοθεσίας, ενώ τα υπόλοιπα επέφεραν τροποποιήσεις σε προϋπάρχουσα νομοθεσία. Δύο κράτη μέλη μετέφεραν την ΟΚΠ στο εθνικό τους δίκαιο μέσω δευτερογενούς νομοθεσίας, ενώ ένα τη μετέφερε μέσω έκτακτου διατάγματος, το οποίο κατόπιν επιβεβαιώθηκε με νόμο.

Σύμφωνα με την αξιολόγηση της Επιτροπής, δεν έχουν εντοπιστεί μέχρι σήμερα συστηματικές ελλείψεις στη μεταφορά της οδηγίας από τα κράτη μέλη. Ωστόσο, σε κάποια κράτη μέλη, ορισμένες διατάξεις της οδηγίας φαίνεται να απουσιάζουν ή να έχουν μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο εσφαλμένα ή ανεπαρκώς. Αυτά είναι τα πορίσματα μιας προκαταρκτικής ανάλυσης από την Επιτροπή.

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής κατ' αρχάς ξεκίνησαν διάλογο με τα κράτη μέλη προκειμένου να λάβουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μετέφεραν την οδηγία στο εθνικό τους δίκαιο, καθώς και ορισμένες διευκρινίσεις/επιβεβαιώσεις για υφιστάμενες πληροφορίες. Ορισμένα κράτη μέλη αναγνώρισαν ήδη στην παρούσα φάση ελλείψεις στις διατάξεις μεταφοράς της οδηγίας στο εθνικό τους δίκαιο και υποσχέθηκαν να τις διορθώσουν ώστε να εξασφαλιστεί η συμμόρφωσή τους με την οδηγία. Για άλλα κράτη μέλη, οι υπηρεσίες της Επιτροπής έχουν ξεκινήσει πιο ενδελεχείς έρευνες, οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν σε διαδικασίες επί παραβάσει.

---

4 Μελέτη σχετικά με τη λειτουργία της αγοράς καταναλωτικής πίστης στην Ευρώπη, που εκπονήθηκε από την IPSOS και την London Economics.

5 Μελέτη σχετικά με τον αντίκτυπο των νομικών επιλογών των κρατών μελών και άλλων πτυχών της εφαρμογής της οδηγίας 2008/48/ΕΚ στη λειτουργία της αγοράς καταναλωτικής πίστης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τελική έκθεση - Σεπτέμβριος 2013, που εκπονήθηκε για τον Εκτελεστικό οργανισμό για την υγεία και τους καταναλωτές από την Risk & Policy Analysts Limited. Η μελέτη εντάσσεται στο πλαίσιο των ειδικών κατά χώρα εκθέσεων και της οριζόντιας, βάσει τελικών εκθέσεων, ανάλυσης της κατάστασης σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και της αξιοποίησης των ειδικών κατά χώρα πληροφοριών και εκτιμήσεων.

3. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΩΝ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 27 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2[6]

Ορισμένες διατάξεις της ΟΚΠ είναι προαιρετικές, υπό την έννοια ότι τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν αν θα εφαρμόσουν ή όχι τις απαιτήσεις τους (εφεξής «ρυθμιστικές επιλογές»). Σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 2 της ΟΚΠ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να παρακολουθεί τα αποτελέσματα της ύπαρξης των ρυθμιστικών επιλογών του άρθρου 2 παράγραφοι 5 και 6, του άρθρου 4 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 στοιχείο γ), του άρθρου 6 παράγραφος 2, του άρθρου 10 παράγραφος 1 και παράγραφος 5 στοιχείο στ), του άρθρου 14 παράγραφος 2 και του άρθρου 16 παράγραφος 4, στην εσωτερική αγορά και στους καταναλωτές. Η μελέτη που ανέθεσε η Επιτροπή, ενώ επικεντρώθηκε στις πιθανές συνέπειες της ρυθμιστικών επιλογών που αποφασίστηκαν από τα κράτη μέλη όσον αφορά τον αντίκτυπο στην εσωτερική πιστωτική αγορά και στην προστασία των καταναλωτών, σε κάθε κράτος μέλος ξεχωριστά και στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απέδειξε παράλληλα την πολυπλοκότητα της εν λόγω εκτίμησης. Οι κυριότεροι παράγοντες που επηρεάζουν την ποιοτική εκτίμηση του εν λόγω αντικτύπου περιλαμβάνουν το σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από τη μεταφορά της οδηγίας, τη μεγάλη ποικιλομορφία των εθνικών κανονιστικών πλαισίων και πιστωτικών αγορών, ιδίως ως προς την εθνική κατάσταση που επικρατούσε πριν από την έναρξη ισχύος της ΟΚΠ, καθώς και την πραγματική συμπεριφορά και/ή ενέργειες των καταναλωτών και των πιστωτικών φορέων. Τέλος, αντίκτυπος θα μπορούσε να προκύψει από τις εξελίξεις της αγοράς, ιδίως τη χρηματοπιστωτική κρίση, και όχι από την εφαρμογή της ΟΚΠ[7].

3.1. Εξαίρεση οργανισμών που έχουν ιδρυθεί προς αμοιβαίο όφελος των μελών τους (άρθρο 2 παράγραφος 5)

Έξι κράτη μέλη [Κύπρος, Ιρλανδία, Λιθουανία, Λετονία, Ρουμανία και Ηνωμένο Βασίλειο (Αγγλία και Ουαλία, Σκοτία και Βόρεια Ιρλανδία)] έκαναν χρήση της επιλογής που προβλέπεται στο άρθρο 2 παράγραφος 5 να εφαρμόσουν μόνο ορισμένες διατάξεις της οδηγίας σε συμβάσεις πίστωσης που συνάπτονται από οργανισμούς που έχουν ιδρυθεί προς αμοιβαίο όφελος των μελών τους, όπως προβλέπεται στο άρθρο 2 παράγραφος 5 στοιχεία α) έως ε).

Ορισμένοι ενδιαφερόμενοι[8] θεωρούν ότι η νομική αυτή επιλογή είχε θετικό αντίκτυπο στην εσωτερική αγορά και στην προστασία των καταναλωτών, δεδομένου ότι ελαφρύνει τον διοικητικό φόρτο για τους εν λόγω οργανισμούς που προσφέρουν λιγότερο επιθετική και φθηνότερη εναλλακτική λύση σε σχέση με ορισμένα άλλα είδη πιστωτικών φορέων. Επίσης, αυξάνει τις δυνατότητες επιλογής των καταναλωτών, συμβάλλει στον περιορισμό της

---

6 Το παρόν τμήμα βασίζεται στα πορίσματα της μελέτης σχετικά με τον αντίκτυπο των νομικών επιλογών των κρατών μελών και άλλων πτυχών της εφαρμογής της οδηγίας 2008/48/ΕΚ στη λειτουργία της αγοράς καταναλωτικής πίστης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που εκπονήθηκε για τον Εκτελεστικό οργανισμό για την υγεία και τους καταναλωτές από την Risk & Policy Analysts Limited.

7 Είναι σημαντικό να αναγνωριστεί ότι η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε στην προαναφερθείσα μελέτη, και συγκεκριμένα η εκτίμηση του αντικτύπου βάσει εξέτασης της βιβλιογραφίας και των διαβουλεύσεων με τους ενδιαφερόμενους φορείς (ηλεκτρονική έρευνα και τηλεφωνικές συνεντεύξεις στις οποίες έλαβαν μέρος δημόσιες αρχές, πιστωτικοί φορείς, εκπρόσωποι των καταναλωτών, ερευνητικά ιδρύματα, ενώσεις του κλάδου και φορείς που συγκέντρωσαν καταγγελίες), η έκταση των πληροφοριών που ελήφθησαν από τις διαβουλεύσεις και τα πορίσματα της ανάλυσης του αντικτύπου των ρυθμιστικών επιλογών, όπως παρατέθηκαν στην ΟΚΠ, καθορίζουν την έκταση και τη φύση των πληροφοριών που αναφέρονται στην παρούσα έκθεση. Πρέπει να σημειωθεί ότι όπου εντοπίστηκε αντίκτυπος των ρυθμιστικών επιλογών στην εσωτερική πιστωτική αγορά, το εν προκειμένω σκεπτικό είναι ότι -ακόμη και αν ο εν λόγω αντίκτυπος, σε ορισμένες περιπτώσεις, εντοπίστηκε σε εγχώρια αγορά- είναι πιθανό να επηρεάσει άλλες χώρες της ΕΕ, διασυνοριακές πτυχές ή τουλάχιστον τις διεπαφές μεταξύ των εθνικών αγορών και της αγοράς της ΕΕ συνολικά. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι η φύση των πορισμάτων της μελέτης δεν οδήγησε εύκολα σε ανάλυση του ποσοτικού αντικτύπου.

8 Η άποψη αυτή εκφράστηκε από δημόσιες αρχές, φορείς προστασίας των καταναλωτών και πιστωτικούς συνεταιρισμούς σε όλες τις χώρες που εφάρμοσαν την εν λόγω ρυθμιστική επιλογή.

διείσδυσης πιο ακριβών ειδών πίστωσης στην αγορά (π.χ. δανείων βάσει αναμενόμενων μελλοντικών εσόδων) και βελτιώνει τη χρηματοοικονομική ένταξη. Δυνητικά αρνητικές πτυχές που απορρέουν από τη χρήση της ρυθμιστικής αυτής επιλογής από ορισμένα κράτη μέλη περιλαμβάνουν θέματα που αφορούν τη δίκαιη και ίση συμπεριφορά μεταξύ των πιστωτικών φορέων[9], τη μέγιστη εναρμόνιση ως νομοθετική αρχή, την ευκολία εκτέλεσης και τη νομική σαφήνεια για τους καταναλωτές.

3.2. Συμβάσεις πίστωσης για προθεσμιακή καταβολή ή για τις μεθόδους εξόφλησης της πίστωσης (άρθρο 2 παράγραφος 6)

Δεκαοκτώ κράτη μέλη (Βέλγιο, Κροατία, Κύπρος, Τσεχική Δημοκρατία, Δανία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιταλία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία και Ισπανία) έκαναν χρήση της επιλογής που προβλέπεται στο άρθρο 2 παράγραφος 6 να εφαρμόσουν μόνο ορισμένες διατάξεις της ΟΚΠ σε συμβάσεις πίστωσης που προβλέπουν ότι ο πιστωτικός φορέας και ο καταναλωτής μπορούν να συνάψουν συμφωνία για προθεσμιακή καταβολή ή για τις μεθόδους εξόφλησης της πίστωσης, σε περιπτώσεις στις οποίες ο καταναλωτής έχει ήδη καθυστερήσει την εξόφληση της αρχικής σύμβασης πίστωσης και όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 2 παράγραφος 6 στοιχεία α) και β).

Σκοπός της ρυθμιστικής αυτής επιλογής είναι να ενθαρρύνει τους πιστωτικούς φορείς να επιδιώξουν μια περισσότερο αμοιβαία επωφελή λύση με την οποία ο καταναλωτής να μπορεί να προβεί σε προθεσμιακή καταβολή ή να διαφοροποιήσει τις μεθόδους εξόφλησης της πίστωσης. Κατά πάσα πιθανότητα, το γεγονός αυτό θα μπορούσε να έχει θετικό αντίκτυπο όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών. Ωστόσο, οι ενδιαφερόμενοι τείνουν να μην έχουν επίγνωση της πρακτικής εφαρμογής της ρυθμιστικής αυτής επιλογής ή ενδεχόμενης επίπτωσης που θα μπορούσε να αποδοθεί ευθέως σε αυτήν (πράγμα που μπορεί να εξηγηθεί από το γεγονός ότι, για ορισμένα κράτη μέλη, η εθνική μεταφορά της ρυθμιστικής επιλογής αντανακλά τη συνήθη επιχειρηματική πρακτική η οποία προϋπήρχε της ΟΚΠ). Περίπου το 15% των ερωτηθέντων στο πλαίσιο της διαδικτυακής έρευνας ανέφερε ότι η εφαρμογή της ρυθμιστικής επιλογής βάσει του άρθρο 2 παράγραφος 6 είχε θετικό αντίκτυπο όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών, ενώ το 5% των ερωτηθέντων ανέφερε ότι είχε αρνητικό αντίκτυπο. Ωστόσο, οι απόψεις αυτές δεν ήταν τεκμηριωμένες[10].

3.3. Εθνικοί κανόνες που απαιτούν να εμφανίζεται το ΣΕΠΕ στη διαφήμιση η οποία δεν αναφέρει συγκεκριμένο επιτόκιο ή οποιαδήποτε άλλα αριθμητικά στοιχεία που αφορούν το κόστος της πίστωσης για τον καταναλωτή (άρθρο 4 παράγραφος 1)

Τέσσερα κράτη μέλη [Κύπρος, Ουγγαρία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο (όλες οι δικαιοδοσίες)] έκαναν χρήση της εξαίρεσης που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, δηλ. απαιτούν να εμφανίζεται το ΣΕΠΕ σε σχετική με συμβάσεις πίστωσης διαφήμιση η οποία δεν αναφέρει συγκεκριμένο επιτόκιο ή οποιαδήποτε άλλα αριθμητικά

---

9 Η υπαγωγή των πιστωτικών συνεταιρισμών στο πεδίο εφαρμογής όλων των διατάξεων της ΟΚΠ στην Ιρλανδία είχε ως αποτέλεσμα, σύμφωνα με τους πιστωτικούς φορείς, άνισους όρους ανταγωνισμού σε σύγκριση με τους αντίστοιχους οργανισμούς σε ορισμένες άλλες χώρες όπου εφαρμόστηκε η εξαίρεση βάσει του άρθρο 2 παράγραφος 5 της ΟΚΠ (π.χ. στο Ηνωμένο Βασίλειο).

10 Ορισμένοι ενδιαφερόμενοι είχαν δυσκολία όσον αφορά τη διαφοροποίηση ή τη διάκριση μεταξύ του αντικτύπου της ρυθμιστικής επιλογής και του αντικτύπου του γεγονότος ότι το άρθρο 2 παράγραφος 6 αναφέρεται σε συμβάσεις πίστωσης που προβλέπουν ρυθμίσεις που πρέπει να συμφωνηθούν από τον πιστωτικό φορέα και τον καταναλωτή όσον αφορά την προθεσμιακή καταβολή ή τις μεθόδους εξόφλησης της πίστωσης. Διαπιστώθηκε από ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη ότι η ύπαρξη αυτού του είδους σύμβασης σε ένα εθνικό νομικό σύστημα αποτελεί συνέπεια της ρυθμιστικής επιλογής μολονότι η ρυθμιστική επιλογή βάσει του άρθρο 2 παράγραφος 6 είναι δεν προορίζεται καθαυτή να εισαγάγει αυτό το είδος σύμβασης σε εθνικά νομικά συστήματα.

στοιχεία που αφορούν τυχόν κόστος της πίστωσης για τον καταναλωτή, αλλά όχι οι τυποποιημένες πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2.

Γενικά, τα ενδιαφερόμενα μέρη των οποίων ζητήθηκε η γνώμη στα οικεία κράτη μέλη δεν ήταν σε θέση να προσδιορίσουν συγκεκριμένες μορφές αντικτύπου όσον αφορά τη μεταφορά της ρυθμιστικής αυτής επιλογής. Το κύριο αντιληπτό όφελος ήταν ότι η διαφήμιση καθίσταται σύντομη και σαφής[11], ενώ παράλληλα παρέχει στους καταναλωτές τις πληροφορίες σχετικά με το ΣΕΠΕ που τους επιτρέπουν να συγκρίνουν τις διάφορες προσφορές. Ωστόσο, εκφράστηκαν ανησυχίες ότι δεν συνειδητοποιούν όλοι οι καταναλωτές το γεγονός ότι το ΣΕΠΕ που παρουσιάζεται στη διαφήμιση μπορεί να αναφέρεται, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και κατά περίπτωση, μόνο σε ένα αντιπροσωπευτικό παράδειγμα, και ότι το διαφημιζόμενο επιτόκιο ενδεχομένως δεν θα είναι πράγματι το επιτόκιο που θα λάβουν.

3.4. Το ΣΕΠΕ στη διαφήμιση, στις πληροφορίες πριν από τη σύναψη σύμβασης και στις συμβάσεις πίστωσης που καλύπτονται από το άρθρο 2 παράγραφος 3 [υπεραναλήψεις που πρέπει να καταβληθούν κατόπιν αιτήματος ή εντός τριών μηνών) [άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο γ), άρθρο 6 παράγραφος 2 και άρθρο 10 παράγραφος 5 στοιχείο στ)]

Οκτώ κράτη μέλη [Βουλγαρία, Δανία, Ιρλανδία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Πολωνία, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο (Αγγλία και Ουαλία, Σκοτία και Βόρεια Ιρλανδία)] έκαναν χρήση της επιλογής που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο γ), η οποία επιτρέπει στα κράτη μέλη να αποφασίζουν ότι το ΣΕΠΕ δεν χρειάζεται να αναφέρεται σε διαφήμιση για συμβάσεις πίστωσης υπό μορφή δυνατότητας υπερανάληψης και όταν η πίστωση εξοφλείται κατόπιν αιτήματος ή εντός τριμήνου (συμβάσεις πίστωσης του άρθρου 2 παράγραφος 3). Δέκα κράτη μέλη [Κροατία, Δανία, Γερμανία, Ιρλανδία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Πολωνία, Σλοβακία, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο (Αγγλία και Ουαλία, Σκοτία και Βόρεια Ιρλανδία)] έκαναν χρήση της επιλογής που προβλέπεται στο άρθρο 6 παράγραφος 2, η οποία επιτρέπει στα κράτη μέλη να αποφασίζουν ότι το ΣΕΠΕ δεν χρειάζεται να αναφέρεται σε πληροφορίες που παρέχονται πριν από τη σύναψη συμβάσεων πίστωσης του άρθρου 2 παράγραφος 3. Έντεκα κράτη μέλη [Τσεχική Δημοκρατία, Γερμανία, Δανία, Λουξεμβούργο, Ισπανία, Ιρλανδία, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Σλοβακία και Ηνωμένο Βασίλειο (Αγγλία και Ουαλία, Σκοτία και Βόρεια Ιρλανδία)] έκαναν χρήση της επιλογής που προβλέπεται στο άρθρο 10 παράγραφος 5 στοιχείο στ), η οποία επιτρέπει στα κράτη μέλη να αποφασίζουν ότι το ΣΕΠΕ δεν χρειάζεται να αναφέρεται σε συμβάσεις πίστωσης που καλύπτονται από το άρθρο 2 παράγραφος 3.

Οι γνώμες που διατυπώθηκαν σχετικά με τις συνέπειες των εν λόγω ρυθμιστικών επιλογών φαίνεται να εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από το αν κρίνεται ότι οι πληροφορίες σχετικά με το ΣΕΠΕ είναι χρήσιμες (ή όχι) για τον καταναλωτή όσον αφορά τις ειδικές συμβάσεις πίστωσης που καλύπτονται από το άρθρο 2 παράγραφος 3[12]. Είναι επίσης σημαντικό να σημειωθεί ότι οι ενδιαφερόμενοι είτε δεν γνώριζαν τον τυχόν αντίκτυπο των εν λόγω ρυθμιστικών επιλογών είτε πίστευαν ότι υπήρχε περιορισμένος (ή και κανένας) αντίκτυπος στην εσωτερική αγορά πιστώσεων ή στους καταναλωτές. Αυτό συμβαίνει διότι φαίνεται ότι οι συμβάσεις πίστωσης που καλύπτονται από το άρθρο 2 παράγραφος 3 αφορούν, ως επί το

---

11 Η άποψη αυτή εκφράστηκε από δημόσιες αρχές και πιστωτικούς φορείς.

12 Δεκαπέντε κράτη μέλη (Αυστρία, Βέλγιο, Κύπρος, Εσθονία, Ελλάδα, Φινλανδία, Γαλλία, Ουγγαρία, Ιταλία, Λετονία, Λιθουανία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σουηδία και Σλοβενία) ορίζουν ότι το ΣΕΠΕ θα πρέπει να αναφέρεται στη διαφήμιση, στις πληροφορίες πριν από τη σύναψη σύμβασης και στην πραγματική σύμβαση πίστωσης για τις συμβάσεις πίστωσης που καλύπτονται από το άρθρο 2 παράγραφος 3.

πλείστον, εξειδικευμένα προϊόντα που χρησιμοποιούνται μόνο σε ορισμένα κράτη μέλη[13] από συγκεκριμένους πιστωτικούς φορείς και/ή καταναλωτές. Επιπλέον, είναι ιδιαίτερα δύσκολο να εκτιμηθεί ο αντίκτυπος της μη παροχής πληροφοριών και να γίνει διάκριση μεταξύ του αντικτύπου της μη παροχής πληροφοριών σχετικά με το ΣΕΠΕ και άλλων παραγόντων με αντίκτυπο (οικονομική κατάσταση του οφειλέτη, χρηματοοικονομικές γνώσεις του οφειλέτη, αντίκτυπος της χρηματοπιστωτικής κρίσης στις δανειοληπτικές πράξεις κ.λπ.).

Οι δηλώσεις σχετικά με τον θετικό αντίκτυπο[14] των εν λόγω ρυθμιστικών επιλογών από την άποψη της προστασίας των καταναλωτών βασίζονται στην υπόθεση ότι οι πληροφορίες σχετικά με το ΣΕΠΕ για τις υπεραναλήψεις θα μπορούσαν να παρερμηνευθούν από τους καταναλωτές (π.χ. λόγω των δυσκολιών που υπάρχουν ως προς τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ για διαφημιστικούς σκοπούς για το συγκεκριμένο προϊόν). Επιπλέον, οι εν λόγω διατάξεις έχουν δώσει στα κράτη μέλη την ευκαιρία να επιτύχουν ισορροπία μεταξύ της διασφάλισης επαρκούς επιπέδου προστασίας των καταναλωτών και της επιβάρυνσης των πιστωτών. Πράγματι, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαβούλευσης, οι πιστωτικοί φορείς και οι βιομηχανικές ενώσεις επισήμαναν ότι, αν είχαν υποχρεωθεί να υπολογίσουν το ΣΕΠΕ για τις συμβάσεις πίστωσης βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 3, θα επιβαρύνονταν με πρόσθετο κόστος για ελάχιστο πρόσθετο όφελος. Από την άποψη αυτή οι ρυθμιστικές επιλογές κρίθηκαν ότι έχουν θετικό αντίκτυπο στην εσωτερική πιστωτική αγορά. Από την άλλη πλευρά, έχει διατυπωθεί η άποψη ότι, ανεξάρτητα από τις πιθανές παραλείψεις, το ΣΕΠΕ πρέπει να αναφέρεται για κάθε είδους πιστωτικό προϊόν, έτσι ώστε να προωθείται η διαφάνεια και η συνεκτικότητα και να παρέχεται κάθε δυνατή πληροφορία στον καταναλωτή[15]. Αυτό προϋποθέτει ότι το ΣΕΠΕ είναι πιθανόν να βοηθήσει τον καταναλωτή (αν έχει επαρκείς χρηματοπιστωτικές γνώσεις) να συγκρίνει τις διάφορες προσφορές και να προβεί σε τεκμηριωμένη απόφαση. Από αυτή την άποψη, θα μπορούσε να προβληθεί το επιχείρημα ότι ενδεχομένως υπήρξε αρνητικός αντίκτυπος στα κράτη μέλη που ασκούν τις εν λόγω ρυθμιστικές επιλογές. Ωστόσο, αυτές θα ήταν πολύ περιορισμένες, δεδομένου του μικρού ποσοστού συμβάσεων πίστωσης βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 3 σε ολόκληρη την Ένωση.

3.5. Εθνικοί κανόνες όσον αφορά το κύρος της σύναψης συμβάσεων πίστωσης (άρθρο 10 παράγραφος 1)

Και τα 28 κράτη μέλη έχουν διατηρήσει ή θεσπίσει εθνικούς κανόνες όσον αφορά το κύρος της σύναψης συμβάσεων πίστωσης σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1. Όλα τα κράτη μέλη αποφάσισαν βάσει της ρυθμιστικής αυτής επιλογής ότι οι ηλεκτρονικές υπογραφές θα πρέπει γενικά να είναι έγκυρες για τη σύναψη συμβάσεων πίστωσης. Μολονότι έχει αναφερθεί από τους χρήστες θετικός αντίκτυπος στην ευημερία των καταναλωτών (ιδίως αφού αυξάνεται η χρήση του διαδικτύου και των διαδικτυακών δραστηριοτήτων), στη Γερμανία η χρήση γραπτών συμβάσεων θεωρείται σημαντική για τη διατήρηση ενός υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών (δίνει στους καταναλωτές τη δυνατότητα να μελετήσουν και να αντιληφθούν τη σημασία της σύμβασης). Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία ενόψει των αρνητικών εμπειριών που συνδέονται με την ηλεκτρονική παροχή πίστωσης, όπως η πίστωση με SMS, η οποία είναι ευρέως διαθέσιμη στις σκανδιναβικές χώρες. Προς το παρόν, η πραγματικότητα είναι ότι σε ολόκληρη την Ένωση οι περισσότερες συμβάσεις πίστωσης εξακολουθούν να καταρτίζονται σε έντυπη μορφή.

---

13 Η υπερανάληψη χρέους φαίνεται να είναι διαδεδομένη στη Γερμανία, στην Κύπρο, στη Σλοβενία και στις Κάτω Χώρες.

14 Η άποψη αυτή εκφράστηκε από πολλούς διαφορετικούς τύπους ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων πιστωτικών φορέων, ενώσεων της βιομηχανίας και οργανώσεων καταναλωτών.

15 Η άποψη αυτή εκφράστηκε ως επί το πλείστον από οργανώσεις/εκπροσώπους καταναλωτών, αλλά και από ενώσεις του κλάδου, πιστωτικούς φορείς και δημόσιες αρχές.

3.6. Δικαίωμα υπαναχώρησης σε περίπτωση συνδεδεμένης σύμβασης πίστωσης (άρθρο 14 παράγραφος 2)

Τρία κράτη μέλη (Γαλλία, Ρουμανία και Σλοβενία) έχουν επικαλεσθεί την ύπαρξη προϋπάρχουσας νομοθεσίας για να κάνουν χρήση της εξαίρεσης που προβλέπεται στο άρθρο 14 παράγραφος 2 όσον αφορά τις συνδεδεμένες συμβάσεις πίστωσης όπως ορίζονται στο άρθρο 3 στοιχείο ιδ), σύμφωνα με την οποία, αν η εθνική νομοθεσία κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος της οδηγίας προβλέπει ήδη ότι δεν μπορούν να διατεθούν στον καταναλωτή κεφάλαια πριν από την παρέλευση συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος, τα κράτη μέλη μπορούν να μειώσουν την προθεσμία υπαναχώρησης των 14 ημερών στο συγκεκριμένο αυτό χρονικό διάστημα με ρητή αίτηση του καταναλωτή.

Η εν λόγω ρυθμιστική επιλογή παρέχει στους καταναλωτές τη δυνατότητα να παραλάβουν τα εμπορεύματα ή τις υπηρεσίες που έχουν αγοράσει νωρίς και αναμένεται να συμβάλει στη διασφάλιση της συνεκτικότητας μεταξύ των κανονιστικών ρυθμίσεων και της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας. Επιπλέον παρέχει μεγαλύτερη νομική σαφήνεια για τους πιστωτικούς φορείς. Με τη διευκρίνιση ότι η εν λόγω αίτηση πρέπει να γίνεται από τον καταναλωτή, η επιλογή έχει σκοπό να εξασφαλίσει ότι ο καταναλωτής δεν πιέζεται να μειώσει τον χρόνο αναμονής του. Ταυτόχρονα, παρέχει στους καταναλωτές οι οποίοι είναι βέβαιοι για την αγορά τους τη δυνατότητα να προχωρήσουν ταχύτερα. Ωστόσο, οι ενδιαφερόμενοι δεν γνώριζαν την πρακτική εφαρμογή της ρυθμιστικής αυτής επιλογής ή τον τυχόν αντίκτυπο που θα μπορούσε να αποδοθεί ευθέως σε αυτή.

3.7. Δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης και αποζημίωση του πιστωτικού φορέα (άρθρο 16 παράγραφος 4)

Δεκαεπτά κράτη μέλη [(Αυστρία, Κροατία, Κύπρος, Φινλανδία, Γαλλία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Πολωνία, Σλοβακία, Σλοβενία και Ηνωμένο Βασίλειο (όλες τις δικαιοδοσίες)] έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο το άρθρο 16 παράγραφος 4 στοιχείο α) σχετικά με το δικαίωμα αποζημίωσης του πιστωτικού φορέα λόγω πρόωρης εξόφλησης, εφόσον το ποσό της πρόωρης εξόφλησης υπερβαίνει το όριο που ορίζει το εθνικό δίκαιο.

Εννέα κράτη μέλη [(Βουλγαρία, Κύπρος, Δανία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο (μόνο Γιβραλτάρ)] έχουν μεταφέρει στο εθνικό τους δίκαιο το άρθρο 16 παράγραφος 4 στοιχείο β) σχετικά με το δικαίωμα του πιστωτικού φορέα, κατ' εξαίρεση, να απαιτεί υψηλότερη αποζημίωση λόγω πρόωρης εξόφλησης.

Πέντε κράτη μέλη [(Κύπρος, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα και Ηνωμένο Βασίλειο (Γιβραλτάρ)] έχουν κάνει χρήση και των δύο επιλογών.

Οι ενδιαφερόμενοι φαίνεται να μην έχουν γνώση του τυχόν αντικτύπου που θα μπορούσε να αποδοθεί ευθέως στις ρυθμιστικές επιλογές που προβλέπονται στο άρθρο 16 παράγραφος 4 στοιχεία α) και β). Γενικά, ο εν λόγω αντίκτυπος είναι πιθανό να είναι περιορισμένος, καθώς η συντριπτική πλειονότητα των ρυθμίσεων καταναλωτικής πίστης στην Ευρώπη δεν είναι επαρκώς υψηλής αξίας ώστε να ενεργοποιηθεί το δικαίωμα αποζημίωσης των πιστωτικών φορέων σύμφωνα με το όριο που εφαρμόζεται από τα κράτη μέλη, ενώ ορισμένοι πιστωτικοί φορείς αποποιούνται τη δυνατότητα να αξιώσουν οικονομική αποζημίωση λόγω πρόωρης εξόφλησης (μολονότι έχουν το νόμιμο δικαίωμα να το πράξουν), και σε ορισμένα κράτη μέλη η πρόωρη εξόφληση είναι σχετικά σπάνια.

Ωστόσο, στην πλειονότητα των κρατών μελών που έχουν υιοθετήσει τη ρυθμιστική επιλογή βάσει του άρθρο 16 παράγραφος 4 στοιχείο α), θεωρείται ότι η εν λόγω επιλογή είχε θετικό

αντίκτυπο στην προστασία των καταναλωτών και/ή στην εσωτερική αγορά, ιδίως όσον αφορά τη νομική σαφήνεια που παρέχει τόσο στους πιστωτικούς φορείς όσο και στους καταναλωτές. Ειδικότερα, θεωρείται επωφελής για τους καταναλωτές σε χώρες όπου οι πιστωτικοί φορείς είναι πλέον υποχρεωμένοι να πληρούν πιο περιοριστικούς όρους για να είναι σε θέση να διεκδικήσουν οποιαδήποτε αποζημίωση, και για τους πιστωτικούς φορείς στο βαθμό που αυτοί δεν τίθενται σε μειονεκτική θέση λόγω της πρόωρης εξόφλησης δανείων από τους καταναλωτές.

4. ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΗ ΟΡΙΣΜΕΝΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ[16]

Η οδηγία περιλαμβάνει ορισμένες «ανοικτές» διατυπώσεις, ώστε να δοθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα να τις προσαρμόσουν στη νομική αντίληψή τους και στην κατάσταση της αγοράς. Το παρόν τμήμα έχει συνταχθεί με βάση τη μελέτη σχετικά με τον αντίκτυπο των νομικών επιλογών των κρατών μελών και άλλων πτυχών της εφαρμογής της οδηγίας 2008/48/ΕΚ στη λειτουργία της αγοράς καταναλωτικής πίστης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

4.1. Η έννοια «ασήμαντη επιβάρυνση» όσον αφορά συμβάσεις πίστωσης δυνάμει των οποίων η πίστωση πρέπει να εξοφληθεί εντός τριών μηνών [άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο στ)]

Το άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο στ) αποκλείει από το πεδίο εφαρμογής της ΟΚΠ συμβάσεις πίστωσης δυνάμει των οποίων η πίστωση πρέπει να εξοφληθεί εντός τριών μηνών και για τις οποίες η καταβλητέα επιβάρυνση είναι ασήμαντη. Εννέα κράτη μέλη (Βέλγιο, Ουγγαρία, Κύπρος, Φινλανδία, Κάτω Χώρες, Ρουμανία, Σλοβενία, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο) έχουν διευκρινίσει ή αποσαφηνίσει αυτόν τον όρο.

Συνολικά, η εξήγηση της έννοιας αυτής θεωρείται ότι είχε θετικό αντίκτυπο τόσο στην εσωτερική πιστωτική αγορά όσο και στην προστασία των καταναλωτών. Έχει αναφερθεί ότι η εν λόγω εξήγηση έχει συμβάλει στην προστασία των καταναλωτών από ασυνείδητους πιστωτές που προσπαθούν να παρακάμψουν την ΟΚΠ. Οι ενδιαφερόμενοι πιστεύουν ότι μακροπρόθεσμα θα μπορούσε έτσι να βελτιωθεί η συνολική σχέση μεταξύ των πιστωτικών φορέων και των δικαιούχων. Για τους πιστωτικούς φορείς, η διευκρίνιση της έννοιας αυτής διασφαλίζει τη νομική σαφήνεια. Επιτρέπει την αποτελεσματικότερη επιβολή και την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων τους. Σε ορισμένα κράτη μέλη, οι ενδιαφερόμενοι δεν ήταν σε θέση να προσδιορίσουν τυχόν αντίκτυπο που μπορεί να αποδοθεί στην αποσαφήνιση της έννοιας, είτε επειδή η έννοια ορίστηκε στη νομοθεσία πριν από την ΟΚΠ είτε επειδή ο αριθμός των καλυπτόμενων συμβάσεων πίστωσης είναι σχετικά μικρός.

4.2. Η έννοια «εγκαίρως» όσον αφορά την παροχή πληροφοριών πριν από τη σύναψη της σύμβασης (άρθρο 5 παράγραφος 1 και άρθρο 6 παράγραφος 1)

Το άρθρο 5 παράγραφος 1 και το άρθρο 6 παράγραφος 1 απαιτούν από τον πιστωτικό φορέα ή τον μεσίτη πιστώσεων να παρέχουν στον καταναλωτή πληροφορίες πριν από τη σύναψη της σύμβασης εγκαίρως και προτού δεσμευθεί ο καταναλωτής από οποιαδήποτε σύμβαση πίστωσης ή σχετική προσφορά. Έξι κράτη μέλη (Γαλλία, Λιθουανία, Κάτω Χώρες, Ρουμανία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο) έχουν διευκρινίσει ή αποσαφηνίσει τι σημαίνει «εγκαίρως». Η νομοθεσία για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο ορισμένων κρατών μελών αναφέρεται μόνο στην παροχή πληροφοριών «πριν» από κάθε δέσμευση ή από τη σύναψη της σύμβασης.

[16] Η διατύπωση «έχουν διευκρινίσει ή αποσαφηνίσει» που χρησιμοποιείται στο παρόν τμήμα της έκθεσης αφορά τις προδιαγραφές που έχουν καταρτιστεί στα κράτη μέλη βάσει της οικείας νομοθεσίας, την αιτιολογική έκθεση του νόμου, τις νομικές προπαρασκευαστικές εργασίες, τις επεξηγηματικές σημειώσεις και παρόμοια έγγραφα που εξηγούν τη σημασία των εννοιών οι οποίες χρησιμοποιούνται στην ΟΚΠ. Όσον αφορά τον εντοπισθέντα αντίκτυπο της αποσαφήνισης των όρων/εννοιών, οποιοσδήποτε τυχόν αντίκτυπος που σχετίζεται με την εσωτερική αγορά αφορά ουσιαστικά τις εγχώριες πιστωτικές αγορές.

Γενικά, η αποσαφήνιση της έννοιας θεωρήθηκε ότι είχε ελαφρώς θετικό αντίκτυπο στην προστασία των καταναλωτών. Για παράδειγμα, οι σουηδοί καταναλωτές έχουν τώρα αρκετό χρόνο για να εξοικειωθούν με τις πληροφορίες και να τις λάβουν υπόψη (οι προπαρασκευαστικές εργασίες αναφέρουν ότι κάθε καταναλωτής μπορεί να χρειάζεται διαφορετικό χρονικό διάστημα για να εξοικειωθεί με τους όρους της σύμβασης). Από την άλλη πλευρά, ορισμένοι ενδιαφερόμενοι αμφισβητούν τον βαθμό στον οποίο οι διαδικτυακοί πιστωτικοί φορείς μπορούν και πράγματι συμμορφώνονται με την εν λόγω απαίτηση.

4.3. Η έννοια «επαρκείς εξηγήσεις» και η παροχή βοήθειας από τους πιστωτικούς φορείς ή τους μεσίτες πιστώσεων στον καταναλωτή (άρθρο 5 παράγραφος 6)

Το άρθρο 5 παράγραφος 6 απαιτεί από τους πιστωτικούς φορείς και τους μεσίτες πιστώσεων να παρέχουν επαρκείς εξηγήσεις στον καταναλωτή, ούτως ώστε αυτός να μπορεί να αξιολογήσει αν η προτεινόμενη σύμβαση πίστωσης ανταποκρίνεται στις ανάγκες του και στην οικονομική κατάστασή του. Τα κράτη μέλη μπορούν να προσαρμόζουν τον τρόπο και την έκταση παροχής αυτής της βοήθειας καθώς επίσης και τον φορέα παροχής της. Οκτώ κράτη μέλη (Αυστρία, Ουγγαρία, Ιταλία, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Σλοβενία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο) έχουν διευκρινίσει ή αποσαφηνίσει την έννοια «επαρκείς εξηγήσεις».

Όσον αφορά τον θετικό αντίκτυπο, στην Ουγγαρία οι ενδιαφερόμενοι ανέφεραν ότι η διευκρίνιση της έννοιας αυτής κατέστησε ευκολότερη για τις αρχές την παρακολούθηση και τον έλεγχο της τήρησης των κανονιστικών διατάξεων (δηλαδή υπάρχει καλύτερη επιβολή). Στην Ιταλία, οι ενδιαφερόμενοι ισχυρίζονται ότι η πληροφόρηση που παρέχεται στους καταναλωτές πριν από τη σύναψη της σύμβασης είναι πιο πλήρης και σαφής λόγω της διευκρίνισης της έννοιας αυτής. Επιπλέον, θεωρείται ότι οι όροι και οι προϋποθέσεις της καταναλωτικής πίστης έγιναν πιο διαφανείς και οι πληροφορίες πιο ομοιόμορφες και απλές. Όσον αφορά τον αρνητικό αντίκτυπο, οι πιστωτικοί φορείς επισήμαναν την αύξηση του διοικητικού φόρτου που αντιμετωπίζουν οι πιστωτές και τη μεγάλη ποσότητα πληροφοριών που χρειάζεται να επεξεργαστούν οι καταναλωτές πριν λάβουν απόφαση. Σύμφωνα με κάποιους ενδιαφερομένους, απαιτείται καλύτερη επιβολή, δεδομένου ότι οι εξηγήσεις ορισμένων πιστωτικών φορέων εξακολουθούν να είναι ασαφείς.

Με βάση τις καταγγελίες και τις προδικαστικές αποφάσεις[17], η Επιτροπή γνωρίζει ότι δεν είναι ασύνηθες να υπογράφουν οι καταναλωτές συμβάσεις που δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους. Ως εκ τούτου, η ορθή επιβολή των απαιτήσεων πληροφόρησης πριν από τη σύναψη της σύμβασης εν γένει και ειδικότερα της εν λόγω διάταξης είναι πολύ σημαντική ως προληπτικό μέτρο.

4.4. Η παροχή πληροφοριών πριν από τη σύναψη ορισμένων συμβάσεων πίστωσης μέσω των «τυποποιημένων ευρωπαϊκών πληροφοριών καταναλωτικής πίστης» που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙΙ (άρθρο 6 παράγραφος 1)

Το άρθρο 6 παράγραφος 1 απαιτεί από τον πιστωτικό φορέα να παρέχει στον καταναλωτή τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για τη σύγκριση διαφόρων προσφορών, ώστε να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση για το αν θα συνάψει σύμβαση πίστωσης υπό μορφή δυνατότητας υπερανάληψης και για ορισμένες άλλες ειδικές συμβάσεις πίστωσης. Οι πληροφορίες αυτές μπορεί να παρέχονται μέσω του εντύπου «τυποποιημένων ευρωπαϊκών πληροφοριών καταναλωτικής πίστης» (SECCI), το οποίο παρατίθεται στο παράρτημα ΙΙΙ της ΟΚΠ[18]. Δέκα κράτη μέλη (Βέλγιο, Βουλγαρία, Κροατία, Ουγγαρία, Ιρλανδία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο,

[17] Βλ., π.χ., υπόθεση C-76/10 Pohotovost' s..r.o. ./. Iveta Korčkovská, ιδίως τις σκέψεις 23-25.

[18] Οι εν λόγω πληροφορίες παρέχονται μέσω των SECCI για άλλα είδη πίστωσης, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 1.

Πορτογαλία, Σλοβενία και Σλοβακία) έχουν καταστήσει τη χρήση του εντύπου SECCI υποχρεωτική για τις εν λόγω ειδικές συμβάσεις πίστωσης.

Στη συντριπτική τους πλειονότητα, οι ενδιαφερόμενοι συμφωνούν ότι, σε γενικές γραμμές, το έντυπο SECCI είχε θετικό αντίκτυπο στην προστασία των καταναλωτών και πέτυχε τον επιδιωκόμενο στόχο του να δώσει στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συγκρίνουν διαφορετικές τιμές και προσφορές. Έχει θεωρηθεί ότι η υποχρεωτική χρήση του εντύπου SECCI έχει μειώσει τον κίνδυνο καθυστερημένης εξόφλησης ή μη εξόφλησης, έχει διευκολύνει την ηλεκτρονική διαδικασία πίστωσης και έχει ενισχύσει τη διαφάνεια και τον ανταγωνισμό στην εσωτερική πιστωτική αγορά. Ωστόσο, κάποιοι πιστεύουν ότι τα οφέλη του εντύπου SECCI έχουν μετριαστεί από το γεγονός ότι πολλοί καταναλωτές δεν έχουν επαρκείς χρηματοοικονομικές γνώσεις ώστε να κατανοήσουν πλήρως τις πληροφορίες που παρέχονται στο έντυπο. Για το Βέλγιο και την Ιρλανδία το έντυπο SECCI θεωρείται ότι είναι πιο περίπλοκο από ό, τι οι πληροφορίες που παρέχονταν προηγουμένως στους καταναλωτές και, ως εκ τούτου, θεωρήθηκε μάλιστα ότι η χρήση του έχει ελαφρώς αρνητικό αντίκτυπο στην προστασία των καταναλωτών. Οι πιστωτικοί φορείς γενικά υπογραμμίζουν τις διοικητικές και λειτουργικές δαπάνες, σε ορισμένες χώρες, χωρίς αντίστοιχα οφέλη. Σε κάθε περίπτωση, είναι σαφές ότι το έντυπο SECCI θα καταστεί αποτελεσματικότερο αν συνοδεύεται από μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση των χρηματοοικονομικών γνώσεων των καταναλωτών και στη συμμόρφωση με το άρθρο 5 παράγραφος 6.

4.5. Η έννοια «επαρκή στοιχεία» όσον αφορά την υποχρέωση εκτίμησης της πιστοληπτικής ικανότητας του καταναλωτή (άρθρο 8 παράγραφος 1)

Το άρθρο 8 παράγραφος 1 απαιτεί από τον πιστωτικό φορέα να εκτιμά την πιστοληπτική ικανότητα του καταναλωτή, βάσει επαρκών στοιχείων που λαμβάνονται κατά περίπτωση από τον καταναλωτή και, εν ανάγκη, κατόπιν έρευνας στην κατάλληλη βάση δεδομένων. Δύο κράτη μέλη (Βέλγιο και Ηνωμένο Βασίλειο) έχουν διευκρινίσει ή αποσαφηνίσει την έννοια «επαρκή στοιχεία».

Η αποσαφήνιση της έννοιας αυτής είχε θετικό αντίκτυπο. Για παράδειγμα, στο Βέλγιο οι ενδιαφερόμενοι υποστηρίζουν ότι η υποχρέωση των πιστωτικών φορέων να καταγράφουν ορισμένα χρηματοπιστωτικά προϊόντα και να τηρούν αρχείο των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων σχετικά με την πιστοληπτική ικανότητα των καταναλωτών ήταν επωφελής για τους καταναλωτές, ακόμη και αν «πλήρη και ακριβή» στοιχεία απαιτούνταν και παρέχονταν από τους καταναλωτές ήδη πριν από τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο της χώρας. Ωστόσο, υπάρχουν ανησυχίες όσον αφορά την επιβολή της εν λόγω διάταξης (κάποιοι ενδιαφερόμενοι πιστεύουν ότι δεν λαμβάνονται πάντα επαρκείς πληροφορίες από τους πιστωτικούς φορείς που προσφέρουν συμβάσεις οι οποίες ολοκληρώνονται στο σημείο πώλησης, λόγω σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ της πώλησης ενός αγαθού / μιας υπηρεσίας και της τήρησης των νομικών υποχρεώσεων). Ως εκ τούτου, η πιστοληπτική ικανότητα των καταναλωτών δεν εκτιμάται πάντα με επαρκείς λεπτομέρειες.

4.6. Η έννοια «σημαντική αύξηση» όσον αφορά την υποχρέωση εκτίμησης της πιστοληπτικής ικανότητας του καταναλωτή (άρθρο 8 παράγραφος 2)

Το άρθρο 8 παράγραφος 2 απαιτεί από τον πιστωτικό φορέα να αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα του καταναλωτή πριν από οιαδήποτε σημαντική αύξηση του συνολικού ποσού της πίστωσης. Τρία κράτη μέλη (Βουλγαρία, Σλοβενία και Σουηδία) έχουν διευκρινίσει ή αποσαφηνίσει την έννοια «σημαντική αύξηση», θεσπίζοντας ένα συγκεκριμένο όριο βάσει του οποίου ενεργοποιείται η υποχρέωση του πιστωτικού φορέα να αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα του καταναλωτή.

Όσον αφορά τον θετικό αντίκτυπο, στη Σλοβενία οι ενδιαφερόμενοι είναι της άποψης ότι η διευκρίνηση της έννοιας αυτής έχει μειώσει το επίπεδο του κινδύνου για όλα τα μέρη της σύμβασης πίστωσης και διασφαλίζει ότι όλοι οι καταναλωτές έχουν την ίδια αντιμετώπιση. Στη Βουλγαρία οι ενδιαφερόμενοι έχουν επισημάνει ότι, στην πράξη, η πιστοληπτική ικανότητα αξιολογείται ανεξάρτητα από το ποσοστό που ορίζεται από τη νομοθεσία και, ως εκ τούτου, η εν λόγω διευκρίνιση δεν έχει κατ' ανάγκη μεταβάλει την επικρατούσα κατάσταση. Στη Σουηδία οι ενδιαφερόμενοι δεν γνώριζαν γενικά τη διευκρίνιση της έννοιας «σημαντική αύξηση» και, ως εκ τούτου, δεν ήταν σε θέση να παράσχουν πληροφορίες σχετικά με τον αντίκτυπό της.

4.7. Ο όρος «σημαντική υπέρβαση» (άρθρο 18 παράγραφος 2)

Το άρθρο 18 παράγραφος 2 απαιτεί από τους πιστωτικούς φορείς να παρέχουν αμελλητί στους καταναλωτές ορισμένες πληροφορίες, εγγράφως ή με άλλο σταθερό μέσο, σε περίπτωση σημαντικής υπέρβασης η οποία διαρκεί πάνω από ένα μήνα. Τρία κράτη μέλη (Βέλγιο, Ρουμανία και Ηνωμένο Βασίλειο) έχουν διευκρινίσει τι συνιστά «σημαντική υπέρβαση» (το Βέλγιο και η Ρουμανία με τη θέσπιση ειδικών ορίων).

Η διευκρίνιση του εν λόγω όρου θεωρείται ότι έχει θετικό αντίκτυπο στην προστασία των καταναλωτών στο Βέλγιο (λόγω της νομικής σαφήνειας τόσο για τον πιστωτικό φορέα όσο και για τον καταναλωτή, πράγμα που διευκολύνει την κανονιστική συμμόρφωση, και επίσης λόγω του ψυχολογικού φραγμού που τίθεται από το καθορισμένο ποσό, το οποίο μια υπέρβαση θα μπορούσε να φθάσει) και στη Ρουμανία (λόγω της απλότητας και της νομικής σαφήνειας που σχετίζονται με ένα ποσοτικό στοιχείο το οποίο προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία, πράγμα ιδιαίτερα επωφελές για τους καταναλωτές με χαμηλότερα επίπεδα χρηματοοικονομικών γνώσεων).

5. ΣΗΜΑΣΙΑ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΗΣ ΤΑ ΟΡΙΑ ΠΟΥ ΚΑΘΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 2 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 ΣΤΟΙΧΕΙΟ Γ) ΚΑΙ ΤΑ ΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΗΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ ΛΟΓΩ ΠΡΟΩΡΗΣ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ[19]

Το άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο γ) περιορίζει το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας σε συμβάσεις πίστωσης που αφορούν συνολικό ποσό πίστωσης μεγαλύτερο των 200 ευρώ και μικρότερο των 75 000 ευρώ[20]. Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους ενδιαφερομένους δεν παρέχει σαφή απάντηση όσον αφορά τη χρησιμότητα των εν λόγω ορίων.

Ενώ οι απαντήσεις των εθνικών ενώσεων πιστωτών δείχνουν ότι το εν λόγω κατώτατο όριο θεωρείται σημαντικό, αφού επιτρέπει στους πιστωτές να χορηγούν μικροδάνεια σε χαμηλό κόστος, η πλειονότητα των φορέων προστασίας των καταναλωτών είναι υπέρ της άρσης των ορίων. Οι φορείς προστασίας των καταναλωτών που δεν συνηγορούν υπέρ της άρσης των ορίων είναι ως επί το πλείστον από κράτη μέλη τα οποία εφαρμόζουν την ΟΚΠ στα καταναλωτικά δάνεια ανεξάρτητα από το ύψος τους. Από την άλλη πλευρά, η έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους πιστωτές δείχνει ότι ορισμένοι πιστωτές θα επιθυμούσαν την αύξηση του κατώτατου ορίου και τη μείωση του ανώτατου ορίου. Ωστόσο, δύο πιστωτές είναι υπέρ της αύξησης του ανώτατου ορίου.

---

19 Το παρόν τμήμα συντάχθηκε με βάση τη μελέτη σχετικά με τη λειτουργία της αγοράς καταναλωτικής πίστης στην Ευρώπη, που εκπονήθηκε από την IPSOS και την London Economics.

20 Στο μέλλον οι συμβάσεις πίστωσης σκοπός των οποίων είναι η ανακαίνιση ακινήτων περιουσιακών στοιχείων κατοικίας που αφορούν συνολικό ποσό πίστωσης ύψους άνω των 75000 ευρώ θα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2008/48/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης που αφορούν ακίνητα περιουσιακά στοιχεία κατοικίας (ΕΕ L 60 της 28.2.2014).

Όσον αφορά τα όρια αποζημίωσης λόγω πρόωρης αποπληρωμής, οι ελάχιστοι ενδιαφερόμενοι που απάντησαν δεν ανέφεραν κανέναν αντίκτυπο στις αντίστοιχες πιστωτικές αγορές. Τέλος, όσον αφορά τα ποσοστά αποζημίωσης, δεν δόθηκαν σχετικές απαντήσεις.

6. ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΣΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΗΣ[21]

6.1. Μέγεθος της αγοράς καταναλωτικής πίστης

Μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση τα νοικοκυριά έχουν μειώσει το χρέος καταναλωτικής πίστης και οι πιστωτές έχουν κάνει αυστηρότερα τα κριτήρια δανεισμού, το δε χρέος καταναλωτικής πίστης που εκκρεμεί μειώθηκε από 9,1% του ΑΕγχΠ το 2009 σε 8,2% στα τέλη του 2011. Πίσω από τη γενική αυτή εικόνα[22] υπάρχουν μεγάλες διακυμάνσεις ως προς τον βαθμό της καταναλωτικής πίστης στην ΕΕ, το δε μέσο ποσό που εκκρεμούσε στα τέλη του 2011 κυμαίνεται σε κατά κεφαλή βάση από 212 ευρώ στη Λιθουανία έως 4 111 ευρώ στην Κύπρο. Η Κύπρος έχει επίσης το υψηλότερο ποσοστό καταναλωτικής πίστης ως προς το ΑΕγχΠ (19%), και ακολουθούν η Ελλάδα (15%), η Ουγγαρία (14%), το Ηνωμένο Βασίλειο (14%), η Βουλγαρία (12%), η Ρουμανία (11%), η Ιρλανδία (11%) και η Πολωνία (10%). Το χαμηλότερο ποσοστό, μικρότερο από 5%, σημειώνεται στη Λιθουανία, στο Λουξεμβούργο, στην Εσθονία και στη Λετονία.

Παρά τις μεγάλες διακυμάνσεις μεταξύ των χωρών, υπάρχουν επίσης στοιχεία που καταδεικνύουν ότι κατά την περίοδο 2000-2011 το επίπεδο της καταναλωτικής πίστης που εκκρεμούσε σε κατά κεφαλή βάση ακολούθησε πορεία σύγκλισης, αν και με αργό ρυθμό. Δηλαδή, η κατά κεφαλή καταναλωτική πίστη αυξάνεται στα κράτη μέλη που είχαν χαμηλά επίπεδα καταναλωτικής πίστης ταχύτερα από ό,τι στα κράτη μέλη στα οποία τα επίπεδα καταναλωτικής πίστης είναι ήδη υψηλά.

Η καταναλωτική πίστη σε συνάλλαγμα αποτελεί πρόσθετο κίνδυνο για τους καταναλωτές και είναι συνήθης σε ορισμένα κράτη μέλη, κυρίως εκτός ευρωζώνης. Για παράδειγμα, το ποσοστό της καταναλωτικής πίστης σε συνάλλαγμα σε σχέση με τη συνολική καταναλωτική πίστη αυξήθηκε σταθερά στη Λιθουανία, από μόλις 3% στις αρχές του 2004 σε 45% στο τέλος του Ιουλίου του 2012. Η Αυστρία είναι το μόνο κράτος μέλος της ευρωζώνης που αναφέρει καταναλωτική πίστη σε συνάλλαγμα. Ωστόσο, ένα μεγάλο ποσοστό της καταναλωτική πίστης σε συνάλλαγμα οφείλεται σε ενυπόθηκα δάνεια, δηλ. καταναλωτικά δάνεια που διασφαλίζονται με υποθήκες, πράγμα που συνηθίζεται σε πολλά κράτη μέλη της Ανατολικής και της Κεντρικής Ευρώπης, ή με στεγαστικά δάνεια. Τα ποσοστά παρουσιάζουν επίσης διακυμάνσεις λόγω μεταβολών των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Σε περίοδο οικονομικής κρίσης, η συνολική αξία της καταναλωτικής πίστης σε αρκετά κράτη μέλη έχει μειωθεί τα τελευταία έτη. Μολονότι η μείωση αυτή συνέπεσε με τις ημερομηνίες έκδοσης και εφαρμογής της ΟΚΠ, η μεγάλη πλειονότητα των ερωτηθέντων στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους πιστωτές[23] απάντησαν ότι δεν θεωρούν ότι η έκδοση και η μεταφορά της ΟΚΠ στο εθνικό τους δίκαιο επηρέασαν τον όγκο των νέων πιστώσεων που χορηγούν. Ωστόσο, ορισμένοι πιστωτές ανέφεραν ότι η ΟΚΠ επηρέασε τις νέες πιστώσεις

---

21 Το παρόν τμήμα συντάχθηκε με βάση τη μελέτη σχετικά με τη λειτουργία της αγοράς καταναλωτικής πίστης στην Ευρώπη, που εκπονήθηκε από την IPSOS και την London Economics.

22 Τα στοιχεία προέρχονται από τη βάση δεδομένων του ECRI, η οποία σε πολλές χώρες δεν καλύπτει πιστωτικούς φορείς που δεν είναι νομισματικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (τράπεζες που δέχονται καταθέσεις). Συνεπώς, το πραγματικό μέγεθος της αγοράς καταναλωτικής πίστης έχει υποεκτιμηθεί.

23 Διενεργήθηκε από την IPSOS και την London Economics, στο πλαίσιο της μελέτης τους σχετικά με τη λειτουργία της αγοράς καταναλωτικής πίστης στην Ευρώπη.

που χορήγησαν σε εγχώριο νόμισμα. Μεταξύ εκείνων που ανέφεραν αντίκτυπο, ορισμένοι είχαν θετική ενώ άλλοι αρνητική άποψη.

6.2. Διάρθρωση της αγοράς καταναλωτικής πίστης και φάσμα των πιστωτικών προϊόντων που διατίθενται στις εθνικές αγορές

Στο πλαίσιο των ερευνών των κανονιστικών αρχών και των εθνικών ενώσεων πιστωτών ζητήθηκε κατάλογος των μεγαλύτερων παρόχων καταναλωτικής πίστης που δεν διασφαλίζονται με ακίνητη περιουσία, κατανεμημένων σε πιστωτικά ιδρύματα και ειδικούς πιστωτές. Οι πληροφορίες που συλλέχθηκαν μέσω των εν λόγω ερευνών είναι ελλιπείς και, ως εκ τούτου, η απουσία πληροφοριών σχετικά με τη δραστηριότητα των ειδικών πιστωτών δεν θα πρέπει να ερμηνευθεί ως ένδειξη χαμηλής δραστηριότητας των ειδικών πιστωτών. Η σχετική σημασία των πιστωτικών ιδρυμάτων (δηλ. των τραπεζών) και των ειδικών πιστωτών στην παροχή καταναλωτικής πίστης ποικίλλει μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Τα αποτελέσματα από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους καταναλωτές[24] δείχνουν ότι η υψηλότερη δραστηριότητα των ειδικών πιστωτών σημειώνεται στην Ιταλία, στη Σουηδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Δεν υπάρχουν επί του παρόντος διαθέσιμα αξιόπιστα στοιχεία για τον βαθμό συγκέντρωσης στην αγορά καταναλωτικής πίστης, και οι απαντήσεις των κανονιστικών αρχών και των εθνικών ενώσεων πιστωτών δεν πρόσφεραν εν προκειμένω περισσότερα στοιχεία. Με βάση τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ)[25], η Εσθονία, η Φινλανδία και οι Κάτω Χώρες έχουν επίπεδα συγκέντρωσης της αγοράς που μπορούν να θεωρηθούν υψηλά. Δεν φαίνεται να υπάρχει κοινή ανάπτυξη της συγκέντρωσης της αγοράς με την πάροδο του χρόνου: η συγκέντρωση της αγοράς μειώθηκε στην Εσθονία, αλλά αυξήθηκε στη Φινλανδία και στις Κάτω Χώρες. Ομοίως, σε όλα τα κράτη μέλη φαίνεται ότι δεν υπάρχει κοινή τάση της συγκέντρωσης της αγοράς, ο δε δείκτης του μέσου όρου της ΕΕ συνολικά αυξήθηκε ελαφρώς, παραμένει όμως ανταγωνιστικός.

Όλες οι κανονιστικές αρχές οι οποίες έδωσαν το φάσμα των πιστωτικών προϊόντων που διατίθενται στις εθνικές αγορές τους (10 από 20)[26] δηλώνουν ότι οι υπεραναλήψεις είναι είτε διαδεδομένες είτε πολύ διαδεδομένες στις αντίστοιχες χώρες τους και παρέχονται ως επί το πλείστον στο εσωτερικό της χώρας και στο εθνικό νόμισμα. Το ίδιο ισχύει για τις πιστωτικές κάρτες και τα προσωπικά δάνεια. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο ορισμός των πιστωτικών και χρεωστικών καρτών δεν είναι κατ' ανάγκη ο ίδιος σε όλες τις χώρες. Για παράδειγμα, στη Γαλλία οι κάρτες προθεσμιακής χρέωσης αναφέρονται συχνά ως πιστωτικές κάρτες.

Όσον αφορά τον αριθμό των πιστωτικών προϊόντων που διατίθενται σε κάθε εγχώρια αγορά, η σλοβακική κανονιστική αρχή απαριθμεί 19 (από 20) πιστωτικά προϊόντα είτε ως διαδεδομένα είτε ως πολύ διαδεδομένα, ενώ η κανονιστική αρχή του Ηνωμένου Βασιλείου απαριθμεί 16 πιστωτικά προϊόντα ως διαδεδομένα ή ως πολύ διαδεδομένα. Ο μικρότερος αριθμός διαθέσιμων προϊόντων σημειώθηκε στη Γερμανία και στο Λουξεμβούργο, όπου η κανονιστική αρχή απαριθμεί, αντίστοιχα, μόνο επτά και οκτώ είδη πιστωτικών προϊόντων ως διαδεδομένα ή ως πολύ διαδεδομένα.

---

24 Διενεργήθηκε από την IPSOS και την London Economics.

25 Συγκέντρωση που μετράται από τον δείκτη Herfindahl Hirschman, βάσει του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων των τραπεζών.

26 Αυτές είναι οι εξής: η Τσεχική Δημοκρατία, το Βέλγιο, η Εσθονία, η Γερμανία, το Λουξεμβούργο, η Λιθουανία, η Πορτογαλία, η Σλοβακία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Τα δάνεια από ειδικούς πιστωτές (γενικά) απαριθμούνται ως διαδεδομένα ή ως πολύ διαδεδομένα μόνο από τις ενώσεις πιστωτών του Ηνωμένου Βασιλείου. Ομοίως, τα δάνεια βάσει αναμενόμενων μελλοντικών εσόδων από ειδικούς πιστωτές είναι διαδεδομένα ή πολύ διαδεδομένα στο Ηνωμένο Βασίλειο. Μια ουγγρική ένωση πιστωτών επίσης δηλώνει ότι τα δάνεια βάσει αναμενόμενων μελλοντικών εσόδων σε συνάλλαγμα που χορηγούνται από ξένους πιστωτικούς φορείς είναι διαδεδομένα στην Ουγγαρία.

6.3. Εξάρτηση από την καταναλωτική πίστη στην ΕΕ

Η εξάρτηση από πιστώσεις για τη χρηματοδότηση των καθημερινών αναγκών των καταναλωτών μπορεί να μετρηθεί με τον λόγο της ροής πιστώσεων προς τις δαπάνες των νοικοκυριών. Ο δείκτης αυτός δείχνει ποιο κλάσμα των ετήσιων δαπανών χρηματοδοτείται από πιστώσεις. Αν οι εξοφλήσεις πιστώσεων των καταναλωτών υπερβαίνουν τις νέες πιστώσεις που λαμβάνουν, ο λόγος αυτός μπορεί επίσης να είναι αρνητικός, πράγμα που δείχνει ότι οι καταναλωτές έχουν μειώσει το υπόλοιπο χρέους που εκκρεμεί. Η εξάρτηση από την καταναλωτική πίστη ποικίλλει σημαντικά μεταξύ διαφορετικών κρατών μελών.

Πριν από τη χρηματοπιστωτική κρίση όλα τα κράτη μέλη, με εξαίρεση τη Γερμανία, σημείωναν αύξηση της καταναλωτικής πίστης σε σχέση με τις δαπάνες του νοικοκυριού. Μετά το 2007, οι καταναλωτές σε πολλά κράτη μέλη μείωσαν την εξάρτησή τους από πιστώσεις, ιδίως δε στην Ιρλανδία (-1,4%), στην Ισπανία (-1,3%) και στο Ηνωμένο Βασίλειο (-1,2%). Η Γερμανία και η Σλοβακία είναι τα μόνα κράτη μέλη στα οποία η εξάρτηση από την καταναλωτική πίστη ήταν μετά το 2007 υψηλότερη από ό,τι πριν.

6.4. Παροχή διασυνοριακής πίστωσης

Μόνο 11 από τις 20 κανονιστικές αρχές που απάντησαν υπέβαλαν γενικά στοιχεία σχετικά με τις πιστώσεις που χορηγήθηκαν στις χώρες τους και, το σημαντικότερο, το μερίδιο των διασυνοριακών πιστώσεων συμπεριελήφθη μόνο από τρεις ερωτηθέντες. Οι ερωτηθέντες στην έρευνα δήλωσαν ότι οι διασυνοριακές πιστώσεις δεν έχουν σημασία στη χώρα τους ή ότι ο όγκος των διασυνοριακών πιστώσεων που χορηγήθηκαν είναι αμελητέος. Μόνο έξι από 50 πιστωτές που απάντησαν στην έρευνα δήλωσαν ότι δραστηριοποιούνται στον τομέα των διασυνοριακών πιστώσεων. Τρεις από τους εν λόγω ερωτηθέντες δήλωσαν ότι η χορήγηση διασυνοριακών πιστώσεων πραγματοποιείται μέσω υποκαταστημάτων, δύο από αυτούς δήλωσαν ότι η χορήγηση διασυνοριακών πιστώσεων πραγματοποιείται μέσω θυγατρικών και ένας δήλωσε ότι η χορήγηση διασυνοριακών πιστώσεων πραγματοποιείται με άμεση πίστωση. Το μέσο ποσοστό διασυνοριακών πιστώσεων σε σχέση με τον συνολικό όγκο πιστώσεων είναι 1,43% μεταξύ εκείνων που υπέβαλαν στοιχεία.

Σύμφωνα με την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους καταναλωτές, οι διασυνοριακές δανειοληπτικές πράξεις είναι σχετικά σπάνιες μεταξύ των καταναλωτών, αν και σημαντικά πιο συνήθεις από ό,τι είχε διαπιστωθεί σε προηγούμενες μελέτες (περίπου 5%). Υπάρχει μεγάλη διασπορά των διασυνοριακών δανειοληπτικών πράξεων μεταξύ διαφορετικών κρατών μελών. Ενώ στην Αυστρία το ποσοστό των εν λόγω πράξεων είναι σχεδόν μηδενικό (0,2%), στη Σλοβακία πιστωτικοί φορείς από άλλα κράτη μέλη χορήγησαν περίπου το ένα τέταρτο (23%) των πιο πρόσφατων πιστωτικών προϊόντων που κατέχονται από τους δανειολήπτες[27]. Εκείνοι που έχουν υψηλότερα εισοδήματα είναι πιθανότερο να δανείζονται από πιστωτή από άλλο κράτος μέλος.

[27] Είναι, ωστόσο, δυνατόν ορισμένοι ερωτηθέντες να παρανόησαν την έννοια της διασυνοριακής πίστης και να ταξινόμησαν ως τέτοια δάνεια που χορηγήθηκαν από τράπεζες που εδρεύουν στη χώρα τους, αλλά με ξένη επωνυμία, ή πίστωση σε συνάλλαγμα.

Όσον αφορά τα πιθανά εμπόδια στη χορήγηση διασυνοριακών πιστώσεων και στη σύναψη διασυνοριακών δανειοληπτικών πράξεων, οι περισσότεροι πιστωτικοί φορείς δεν ανέφεραν τι είδους εμπόδια τους απέτρεψαν την πρόσβασή τους σε άλλη αγορά καταναλωτικής πίστης της ΕΕ, μολονότι ορισμένοι από αυτούς επισήμαναν ότι η έλλειψη πρόσβασης σε καλής ποιότητας πιστωτικές πληροφορίες αποτελούσε εμπόδιο για την είσοδό τους στην αγορά ή ότι το προϊόν τους ήταν ακατάλληλο για διασυνοριακή προσφορά. Άλλες απαντήσεις ανέφεραν τη ρευστότητα, τη συμμόρφωση στην άσκηση δικαστικών δράσεων κατά περίπτωση, το διαφορετικό κόστος χρηματοδότησης μεταξύ των διαφόρων χωρών, τη δυσκολία ανάκτησης των οφειλόμενων ποσών μέσω διαδικασιών επίλυσης διαφορών, καθώς και τους πολιτιστικούς και γλωσσικούς φραγμούς.

6.5. Διαφορά τιμής συγκρίσιμων πιστωτικών προϊόντων εντός και μεταξύ διαφορετικών χωρών

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΚΤ, το ΣΕΠΕ μειώθηκε από το 2009 έως το 2013 σε όλες τις χώρες, με εξαίρεση επτά κράτη μέλη (Σλοβακία, Ουγγαρία, Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία, Τσεχική Δημοκρατία και Βουλγαρία), και η μεγαλύτερη μείωση (3,2 εκατοστιαίες μονάδες) σημειώθηκε στη Ρουμανία. Δυστυχώς, δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί κατά πόσον η οδηγία είχε αντίκτυπο στο ΣΕΠΕ, αφού η μεταφορά της στο εθνικό δίκαιο συνέπεσε με τη χρηματοπιστωτική κρίση.

Το κόστος της καταναλωτικής πίστης ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των χωρών. Για παράδειγμα, το ΣΕΠΕ κυμαίνεται από 6% ή και λιγότερο σε ορισμένες χώρες της ευρωζώνης έως 35% σε ορισμένα κράτη μέλη της Κεντρικής Ευρώπης. Ωστόσο, η χρηματοπιστωτική κρίση είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση των επιτοκίων των κεντρικών τραπεζών σε όλη την ΕΕ. Κατά την περίοδο 2003-2012 η σύγκλιση των επιτοκίων για τους καταναλωτές (μη περιλαμβανομένων των επιτοκίων των κεντρικών τραπεζών) μεταξύ των χωρών της ΕΕ φαίνεται ότι πραγματοποιήθηκε με εύλογη ταχύτητα.

Η ανάλυση των διαφορών όσον αφορά το ΣΕΠΕ για συγκρίσιμες πιστωτικές προσφορές μεταξύ και εντός διαφορετικών χωρών βασίζεται στις έντυπες διαφημίσεις που συγκεντρώθηκαν από εικονικούς πελάτες και στις διαδικτυακές διαφημίσεις που συλλέχθηκαν από την London Economics. Συνολικά, το 80% όλων των διαφημίσεων που συγκεντρώθηκαν εμφάνιζαν το ΣΕΠΕ.

Οι πιο ακριβές προσφορές αφορούσαν προσωπικά δάνεια που δημοσιεύονται από τους ειδικούς πιστωτές με ΣΕΠΕ που κυμαινόταν κατά μέσο όρο γύρω στο 80%. Το γεγονός αυτό δεν αποτελεί έκπληξη, δεδομένου ότι οι ειδικοί πιστωτές συχνά παρέχουν πολύ βραχυπρόθεσμα δάνεια με υψηλό επιτόκιο. Διαπιστώθηκε ότι οι προσφορές που διαφημίζονται με πληρέστερα στοιχεία είναι φθηνότερες.

Το ΣΕΠΕ ενσωματώνει όλες τις μορφές κόστους που συνδέονται με την πίστωση, συμπεριλαμβανομένου του χρεωστικού επιτοκίου αλλά και όλων των άλλων τελών και επιβαρύνσεων. Η διαφορά μεταξύ του ΣΕΠΕ και του χρεωστικού επιτοκίου αποτελεί, επομένως, μέτρο μέτρησης των πρόσθετων επιβαρύνσεων που πρέπει να καταβάλει ο καταναλωτής. Η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο παρουσιάζουν, με διαφορά, τη μεγαλύτερη απόκλιση μεταξύ του ΣΕΠΕ και του χρεωστικού επιτοκίου, ενώ στην Ισλανδία και στο Λουξεμβούργο όλες οι διαφημίσεις που αναλύθηκαν περιλαμβάνουν χρεωστικά επιτόκια που είναι ακριβώς τα ίδια με τα αναφερόμενα ΣΕΠΕ. Σε όλη την ΕΕ, τα προσωπικά δάνεια παρουσιάζουν σε γενικές γραμμές τη μεγαλύτερη διαφορά (περίπου 7 εκατοστιαίες μονάδες) μεταξύ του ΣΕΠΕ και του χρεωστικού επιτοκίου, ενώ τα δάνεια για την αγορά

αυτοκινήτου και τα δάνεια ετεροχρονισμένης αποπληρωμής παρουσιάζουν τη μικρότερη διαφορά ύψους 2,5 και 3,8 εκατοστιαίων μονάδων αντίστοιχα.

7. ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ[28]

Πριν εξεταστεί ο βαθμός στον οποίο οι πιστωτές πληρούν τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από την οδηγία, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τις κανονιστικές αρχές που απάντησαν στην έρευνα, όλοι, ή τουλάχιστον η πλειονότητα των πιστωτών, γνωρίζουν τις γενικές υποχρεώσεις τους. Οι μισές από τις κανονιστικές αρχές ανέφεραν επίσης ότι δεν είχαν λάβει κανένα μέτρο αναγκαστικής εκτέλεσης έναντι των πιστωτών λόγω μη τήρησης των υποχρεώσεών τους. Μόνο το 20% των κανονιστικών αρχών που ερωτήθηκαν υποχρεώθηκαν να το πράξουν το 2010 και το 2011. Θα πρέπει να επισημανθεί, ωστόσο, ότι μόνο το 70% των κανονιστικών αρχών έλεγξαν κατά πόσον οι πιστωτές όντως τηρούν τις υποχρεώσεις τους έναντι των πελατών τους.

7.1. Εκπλήρωση των απαιτήσεων πληροφόρησης στο στάδιο της διαφήμισης

Βάσει του άρθρου 4, οι διαφημίσεις για προϊόντα καταναλωτικής πίστης πρέπει να παρέχουν όλα τα σχετικά στοιχεία υπό τη μορφή αντιπροσωπευτικού παραδείγματος. Η απαίτηση αυτή δεν εφαρμόζεται στις διαφημίσεις που παραλείπουν όλες οι πληροφορίες σχετικά με το κόστος και, σε ορισμένα κράτη μέλη, στις διαφημίσεις που εμφανίζουν μόνο το ΣΕΠΕ. Για τον λόγο αυτό, στην ανάλυση που ακολουθεί εξετάζονται μόνο οι διαφημίσεις που αναφέρουν οποιοδήποτε κόστος της πίστωσης πλην του ΣΕΠΕ. Δεδομένου ότι υπάρχουν διαφορετικές απαιτήσεις πληροφόρησης για διαφορετικά είδη καταναλωτικής πίστης, το επίπεδο συμμόρφωσης πρέπει να αναλυθεί χωριστά για κάθε είδος πίστωσης. Στο δείγμα που αναλύθηκε, μόνο το 22% των διαφημίσεων που παρουσιάζουν ένα είδος χρηματοοικονομικών πληροφοριών πληρούσαν όλες τις απαιτήσεις πληροφόρησης. Σε ορισμένες χώρες όλες οι διαφημίσεις για ορισμένα προϊόντα ανταποκρίνονταν στις απαιτήσεις πληροφόρησης, ενώ σε άλλες χώρες όχι. Από τη σύγκριση διαφορετικών ειδών διαφημίσεων προέκυψε ότι οι διαφημίσεις για πιστωτικές κάρτες ήταν σαφώς οι χειρότερες από άποψη πληρότητας πληροφοριών, ενώ οι διαφημίσεις δανείων για την αγορά αυτοκινήτου ήταν σαφώς οι καλύτερες.

Το άρθρο 4 προβλέπει επίσης ότι οι τυποποιημένες πληροφορίες πρέπει να αναφέρονται κατά τρόπο σαφή, συνοπτικό και εμφανή. Από την ανάλυση των σχετικών διαφημίσεων προέκυψε ότι υπήρχε μεγάλη διαφορά ως προς τη σαφήνεια μεταξύ διαφορετικών κρατών μελών και μεταξύ διαφορετικών προϊόντων καταναλωτικής πίστης. Από τη σύγκριση του βαθμού επίτευξης των εν λόγω στόχων πληροφόρησης από τις διαφημίσεις που αναλύθηκαν προέκυψε ότι οι Κάτω χώρες ήταν μεταξύ των πέντε κορυφαίων χωρών σύμφωνα με καθένα από τα κριτήρια για τις τυποποιημένες πληροφορίες. Και στα τέσσερα είδη καταναλωτικής πίστης, η μέση βαθμολογία ήταν 5,5 με άριστα το 8. Όσον αφορά τα δάνεια για την αγορά αυτοκινήτου, το φάσμα αποκλίσεων είναι το μεγαλύτερο, οι δε εσθονικές διαφημίσεις ήταν οι πιο ασαφείς, με μέση βαθμολογία μόνο 1 με άριστα το 8. Εξίσου χαμηλή βαθμολογία σημειώθηκε μόνο για τα δάνεια ετεροχρονισμένης αποπληρωμής στη Βουλγαρία. Και πάλι, οι διαφημίσεις από τις Κάτω Χώρες είχαν πολύ καλές επιδόσεις και συγκέντρωσαν την υψηλότερη βαθμολογία τόσο για τις πιστωτικές κάρτες όσο και για τα προσωπικά δάνεια. Ωστόσο, κανένα κράτος μέλος δεν πέτυχε την τέλεια βαθμολογία, δηλ. 8 με άριστα το 8.

[28] Το παρόν τμήμα συντάχθηκε με βάση τη μελέτη σχετικά με τη λειτουργία της αγοράς καταναλωτικής πίστης στην Ευρώπη, που εκπονήθηκε από την IPSOS και την London Economics.

Συνολικά, ανεξάρτητα από το είδος του πιστωτή, το είδος της πίστωσης ή το μέσο πρόσβασης στους καταναλωτές, πολλές διαφημίσεις δεν συμμορφώνονται με διάφορες απαιτήσεις της οδηγίας, πράγμα που καθιστά τη σύγκριση των προσφορών υπερβολικά περίπλοκη για τους καταναλωτές. Η κατάσταση αυτή υποδηλώνει την ανάγκη βελτίωσης της επιβολής της εν λόγω νομοθεσίας.

7.2. Εκπλήρωση των απαιτήσεων πληροφόρησης όσον αφορά το ΣΕΠΕ και το αντιπροσωπευτικό παράδειγμα

Συνολικά, μόνο το 73% του συνόλου των διαφημίσεων που παρουσιάζουν το κόστος της πίστωσης έχουν συμπεριλάβει αντιπροσωπευτικό παράδειγμα. Οι διαφημίσεις για πιστωτικές κάρτες είναι εν προκειμένω ιδιαίτερα ελλιπείς. Πολλές από αυτές αναφέρονται στην ετήσια συνδρομή για την κάρτα, αλλά δεν περιλαμβάνουν αντιπροσωπευτικό παράδειγμα. Δεδομένου ότι η ετήσια συνδρομή είναι μια συνιστώσα του κόστους πίστωσης για τους καταναλωτές που χρησιμοποιούν πιστωτική κάρτα, οι διαφημίσεις αυτές θα έπρεπε να περιλαμβάνουν αντιπροσωπευτικό παράδειγμα.

Ωστόσο, αρκετά κράτη μέλη έχουν άριστη επίδοση, οι διαφημίσεις των οποίων σε μια συγκεκριμένη κατηγορία συμπεριλαμβάνουν κατά 100% αντιπροσωπευτικό παράδειγμα. Για τους σκοπούς της αξιολόγησης αυτών των διαφημίσεων που περιελάμβαναν αντιπροσωπευτικό παράδειγμα καθώς και όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, χρησιμοποιήθηκε ο προσομοιωτής που διατίθεται στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής[29], ώστε να συγκριθούν τα αποτελέσματα με το ΣΕΠΕ που αναφέρεται στο αντιπροσωπευτικό παράδειγμα. Σε ελαφρώς λιγότερες από τις μισές διαφημίσεις που παρείχαν επαρκείς πληροφορίες για τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ, το ΣΕΠΕ που ελήφθη με τη χρήση του προσομοιωτή δεν αντιστοιχούσε στο ΣΕΠΕ που αναφερόταν στη διαφήμιση. Η μέση διαφορά μεταξύ του δηλωθέντος και του υπολογισθέντος με τη χρήση του προσομοιωτή ΣΕΠΕ ήταν 0,35 εκατοστιαίες μονάδες. Στην Αυστρία, στην Ιρλανδία, στο Λουξεμβούργο και στις Κάτω Χώρες, όλα τα ΣΕΠΕ που αναλύθηκαν αντιστοιχούσαν σε εκείνα που υπολογίστηκαν με τη χρήση του προσομοιωτή, και όλες τις πληροφορίες που απαιτούνταν για τον υπολογισμό του ΣΕΠΕ περιλαμβάνονταν στο αντιπροσωπευτικό παράδειγμα.

7.3. Εκπλήρωση των απαιτήσεων πληροφόρησης στο στάδιο πριν από τη σύναψη της σύμβασης

Είναι οι πληροφορίες πλήρεις και ορθές;
Στο άρθρο 5 εκτίθεται συνοπτικά το είδος των πληροφοριών που υποχρεούται, πριν από τη σύναψη της σύμβασης, να παρέχει ο πιστωτικός φορέας στον καταναλωτή εγκαίρως και προτού δεσμευθεί ο καταναλωτής από οποιαδήποτε σύμβαση πίστωσης ή σχετική προσφορά. Οι πληροφορίες αυτές έχουν ως σκοπό να βοηθήσουν τον καταναλωτή να προβεί σε τεκμηριωμένη απόφαση, έχοντας τη δυνατότητα να συγκρίνει εύκολα τις διάφορες προσφορές πίστωσης. Σύμφωνα με το άρθρο 5, όλες οι απαιτήσεις πληροφόρησης πριν από τη σύναψη της σύμβασης πληρούνται αν ο καταναλωτής χρησιμοποιεί το έντυπο SECCI.

Η πρόσβαση στις προσφορές ήταν οι κυριότερη δυσκολία που αντιμετώπισαν οι εικονικοί πελάτες. Σε ορισμένες χώρες οι εικονικοί πελάτες κλήθηκαν να υποβληθούν σε πιστωτικούς ελέγχους πριν τους παρασχεθούν λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την πίστωση που ζητούσαν. Αυτό κατέστησε την επιλογή των εικονικών πελατών δυσκολότερη, ιδίως στη Γερμανία, τη Λετονία, τις Κάτω Χώρες, τη Σουηδία, το Ηνωμένο Βασίλειο και τη Δανία.

[29] http://ec.europa.eu/consumers/index_en.htm

Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις δεν δόθηκε καμία προσφορά στους πελάτες, διότι ήταν διαθέσιμες μόνο στους πραγματικούς πελάτες του εκάστοτε πιστωτή.

Η πλειονότητα των εικονικών πελατών δεν ενημερώθηκαν από τους πιστωτικούς φορείς σχετικά με τα δικαιώματα που είχαν ως καταναλωτές, ιδίως όσον αφορά το δικαίωμα υπαναχώρησης εντός των πρώτων 14 ημερών (κατά μέσο όρο περίπου το 11% ενημερώθηκαν σχετικά με τα δικαιώματά τους), καθώς και το δικαίωμα να ενημερωθούν αμέσως αν η αίτησή τους απορριφθεί λόγω έρευνας σε βάση δεδομένων (λιγότερο από το 30% ενημερώθηκαν σχετικά με τα δικαιώματά τους). Στο 80% των περιπτώσεων οι πελάτες δεν έλαβαν εξηγήσεις για τον τρόπο με τον οποίο υπολογίστηκε το ΣΕΠΕ. Συνολικά, τα αποτελέσματα των επισκέψεων εικονικών πελατών δείχνουν ότι απαιτήσεις πληροφόρησης πριν από τη σύναψη της σύμβασης που προβλέπονται στην ΟΚΠ πολύ συχνά δεν ικανοποιούνται, μολονότι, από την πιο θετική πλευρά, μόνο στο 15% των εικονικών πελατών δεν δόθηκε το επίπεδο του επιτοκίου και μόνο στο 16% δεν διευκρινίστηκε αν το επιτόκιο είναι σταθερό ή μεταβλητό. Τέλος, ακόμη και αφού το ζήτησαν, μόνο περίπου οι μισοί πελάτες έλαβαν το έντυπο SECCI.

Η Γερμανία και η Σλοβενία έχουν την υψηλότερη κατάταξη όσον αφορά την παροχή επαρκούς πληροφόρησης πριν από τη σύναψη της σύμβασης για τα δάνεια για την αγορά αυτοκινήτου, η Πολωνία και η Πορτογαλία για τις πιστωτικές κάρτες και, για μια ακόμη φορά, η Σλοβενία και η Πορτογαλία για τα προσωπικά δάνεια. Τη χαμηλότερη κατάταξη έχουν η Εσθονία και το Λουξεμβούργο για τα δάνεια για την αγορά αυτοκινήτου. Στην περίπτωση των πιστωτικών καρτών, το Λουξεμβούργο έχει τη χαμηλότερη κατάταξη, ακολουθούμενο από τη Δανία. Για τα προσωπικά δάνεια, και πάλι η Δανία έχει τις χειρότερες επιδόσεις. Συνολικά, η Εσθονία, η Σουηδία, το Λουξεμβούργο, η Αυστρία και η Δανία βρίσκονται στις τελευταίες θέσεις της κατάταξης. Υπάρχουν επίσης σαφείς διαφορές μεταξύ των διαφόρων πιστωτικών προϊόντων, τις δε χειρότερες βαθμολογίες έλαβαν οι πιστωτικές κάρτες.

Εξηγήσεις: Είναι οι πιστωτικοί φορείς πρόθυμοι να εξηγήσουν τους όρους της πίστωσης στους δανειολήπτες;
Η παροχή πληροφοριών δεν αρκεί, αν αυτές δεν παρουσιάζονται με σαφή και κατανοητή μορφή και αν ο πιστωτικός φορέας δεν είναι πρόθυμος και δεν είναι σε θέση να εξηγήσει σαφώς τους όρους. Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 6, οι πιστωτικοί φορείς και, κατά περίπτωση, οι μεσίτες πιστώσεων παρέχουν επαρκείς εξηγήσεις στον καταναλωτή. Οι εικονικοί πελάτες ερωτήθηκαν αν οι πιστωτές τους εξασφάλισαν ότι τους διέθεσαν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες ώστε να λάβουν απόφαση σχετικά με το δάνειο ή την πιστωτική κάρτα. Η πλειονότητα των πιστωτικών φορέων πέρασαν επιτυχώς τη δοκιμή για όλα τα είδη πίστωσης (53-61%). Ωστόσο, για περισσότερες από τις μισές χώρες που εξετάστηκαν δεν συνέβη το ίδιο. Η Μάλτα είχε ιδιαίτερα χαμηλή επίδοση, αφού μόνο το 24% των εικονικών πελατών δήλωσαν ότι είχαν την αίσθηση ότι έλαβαν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες ώστε να αποφασίσουν. Η Κύπρος, η Ιταλία και η Γερμανία είναι τα κράτη μέλη που πέτυχαν τις καλύτερες επιδόσεις (79%, 77% και 71% αντίστοιχα).

Από την έρευνα αγοράς με τη μέθοδο των εικονικών πελατών δεν προέκυψαν σαφή αποδεικτικά στοιχεία περί του ότι οι πιστωτικοί φορείς προσαρμόζουν τις εξηγήσεις τους στις ανάγκες ή στο μορφωτικό επίπεδο των πελατών. Ωστόσο, μεγάλο ποσοστό των πιστωτικών φορέων (για όλα τα είδη πίστωσης) όντως ζητούν πληροφορίες σχετικά με το επάγγελμα, το εισόδημα και το ιδιοκτησιακό καθεστώς της οικίας του υποψήφιου δανειολήπτη.

Περίπου το 60% των ερωτηθέντων στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους καταναλωτές ζήτησαν πληροφορίες από έναν πιστωτικό φορέα, συνήθως την τράπεζά τους. Σχεδόν 9 από

τους 10 καταναλωτές ήταν της άποψης ότι οι πιστωτικοί φορείς με τους οποίους ήλθαν σε επαφή ήταν ανοικτοί και λογικοί, και ότι οι πληροφορίες που τους παρασχέθηκαν από τους αυτούς ήταν πλήρεις και σαφείς. Η άποψη αυτή, σε αντίθεση με τη διαπίστωση των εικονικών πελατών ότι δεν τους παρασχέθηκαν όλες οι πληροφορίες, φαίνεται να αποδεικνύει ότι ένας συνήθης δανειολήπτης δεν έχει πλήρη γνώση των πληροφοριών που θα πρέπει να του παρασχεθούν.

Η έρευνα κατέδειξε ότι ορισμένα δημογραφικά χαρακτηριστικά καθιστούν πολύ πιο πιθανό το να λαμβάνουν οι καταναλωτές τις εξηγήσεις που ζητούν. Οι γυναίκες έχουν πολύ περισσότερες πιθανότητες να λάβουν εξηγήσεις, όπως επίσης και οι ηλικιωμένοι και εκείνοι που έχουν υψηλότερα εισοδήματα.

7.4. Αντικειμενική εκτίμηση της κατανόησης των γνωστοποιούμενων πληροφοριών από τους καταναλωτές[30]

Η μελέτη σχετικά με την αγορά καταναλωτικής πίστης εξέτασε επίσης το ζήτημα των χρηματοοικονομικών γνώσεων των καταναλωτών. Για να αξιολογηθούν οι χρηματοοικονομικές γνώσεις των καταναλωτών απαιτείται ένα αξιόπιστο και αντικειμενικό μέτρο. Σε αντίθεση με άλλες μορφές γνώσεων, δεν υπάρχει επί του παρόντος κανένας τυποποιημένος και γενικά αποδεκτός τρόπος αξιολόγησης του επιπέδου των χρηματοοικονομικών γνώσεων.

Για να αξιολογηθεί το επίπεδο των χρηματοοικονομικών τους γνώσεων, οι ερωτηθέντες στην έρευνα για τους καταναλωτές κλήθηκαν να αξιολογήσουν ποια από δύο προσφορές πίστωσης ήταν φθηνότερη με βάση τις πληροφορίες σχετικά με το επιτόκιο και το ΣΕΠΕ, έτσι ώστε να ελεγχθεί αν γνώριζαν τον ορισμό του ΣΕΠΕ και τη σχέση του με το επιτόκιο. Λιγότεροι από το 40% των ερωτηθέντων έδωσαν τη σωστή απάντηση, πράγμα που καταδεικνύει αντικειμενικά ότι πολλοί καταναλωτές δεν είχαν επίγνωση των πληροφοριών που τους γνωστοποιήθηκαν σχετικά με το ΣΕΠΕ (και σε συνδυασμό με το επιτόκιο). Το αποτέλεσμα αυτό καταδεικνύει ότι, ουσιαστικά, το 60% των καταναλωτών δεν κατανοούσαν τι είναι το ΣΕΠΕ και πώς μπορούν να το χρησιμοποιήσουν, και ότι το επίπεδο των χρηματοοικονομικών τους γνώσεων ήταν μάλλον χαμηλό.

Η ύπαρξη των δικαιωμάτων που επιτρέπουν στους καταναλωτές να προβαίνουν σε πρόωρη εξόφληση και να υπαναχωρούν από μια σύμβαση εντός των πρώτων 14 ημερών από τη σύναψή της είναι σημαντική· ωστόσο, οι καταναλωτές πρέπει επίσης να γνωρίζουν τα εν λόγω δικαιώματα, ώστε να έχουν το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Αν οι καταναλωτές δεν γνωρίζουν τα εν λόγω δικαιώματα, μπορεί εσφαλμένα να θεωρούν ότι είναι εγκλωβισμένοι σε μια σύμβαση από τη στιγμή της υπογραφής της έως την προβλεπόμενη ημερομηνία λήξης της. Αυτό θα υπονόμευε σε μεγάλο βαθμό την ενίσχυση του ρόλου των καταναλωτών, την προστασία των καταναλωτών και τον ανταγωνισμό της αγοράς. Η γνώση του δικαιώματος πρόωρης εξόφλησης και του δικαιώματος υπαναχώρησης ποικίλλει ανάλογα με τα κοινωνικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά. Όπως ήταν αναμενόμενο, οι ερωτηθέντες με περισσότερες χρηματοοικονομικές γνώσεις ήταν πιο πιθανό να γνωρίζουν τα εν λόγω δικαιώματα. Οι ερωτηθέντες με εργασία πλήρους απασχόλησης ήταν επίσης πιο πιθανό να γνωρίζουν το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης, ακόμη και αν δεν γνώριζαν το δικαίωμα υπαναχώρησης.

Οι γνώσεις των καταναλωτών σχετικά με τα οικονομικά στοιχεία των δικών τους συμβάσεων πίστωσης ήταν άνισες. Το 64% των ερωτηθέντων γνώριζαν αν το ΣΕΠΕ αναφερόταν στη σύμβασή τους, ενώ το 84% γνώριζαν το είδος του επιτοκίου (δηλ. σταθερό ή κυμαινόμενο)

[30] Βάσει έρευνας που διενεργήθηκε στο πλαίσιο της μελέτης για την αγορά καταναλωτικής πίστης.

και το 74% γνώριζαν κατά πόσον η πρόωρη εξόφληση θα μπορούσε να συνεπάγεται γι' αυτούς πρόσθετη επιβάρυνση. Όσον αφορά τη γνώση των δικαιωμάτων πρόωρης εξόφλησης και υπαναχώρησης εντός των πρώτων 14 ημερών από την σύναψη της σύμβασης, το 73% και το 71%, αντίστοιχα, των ερωτηθέντων στο πλαίσιο της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στους καταναλωτές γνώριζαν ότι οι πιστωτικούς φορείς πρέπει να παρέχουν πριν από τη σύναψη της σύμβασης πληροφορίες σχετικά με τα εν λόγω δικαιώματα, παρά το γεγονός ότι το επίπεδο αυτής της γνώσης ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών.

7.5. Δικαίωμα υπαναχώρησης και δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης

Πόσο συχνά οι καταναλωτές υπαναχωρούν από συμβάσεις πίστωσης εντός της νόμιμης προθεσμίας;
Το άρθρο 14 ορίζει ότι οι καταναλωτές πρέπει να διαθέτουν προθεσμία 14 ημερολογιακών ημερών για να υπαναχωρήσουν από τη σύμβαση πίστωσης χωρίς να αναφέρουν τους λόγους. Ιδίως υπό το πρίσμα της επιθετικής εμπορίας και των επιθετικών πρακτικών πώλησης, το χρονικό αυτό διάστημα σκέψης προσφέρει σημαντική προστασία στους καταναλωτές. Επιπλέον, συμβάλλει στη βελτίωση του ανταγωνισμού της αγοράς, αφού οι καταναλωτές μπορούν ακόμη να επιλέξουν μια πιο ανταγωνιστική προσφορά κατά τις πρώτες 14 πρώτες ημέρες μετά τη σύναψη μιας σύμβασης πίστωσης.

Σύμφωνα με την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους καταναλωτές, μόνο ένας μικρός αριθμός των δανειοληπτών –περίπου 1%– προσπάθησαν να υπαναχωρήσουν κατά τη διάρκεια της περιόδου των πρώτων 14 ημερών μετά τη σύναψη της σύμβασης. Από αυτούς, το 42,2% δεν το πέτυχαν. Είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη ότι ορισμένοι ερωτηθέντες μπορεί να υπέγραψαν τις συμβάσεις τους πριν από την έκδοση της οδηγίας.

Πόσο συχνά οι καταναλωτές προβαίνουν σε πρόωρη εξόφληση και ποιος είναι ο αντίκτυπος της επιβολής αποζημίωσης στην προθυμία τους να προβούν σε πρόωρη εξόφληση;
Το άρθρο 16 αναφέρει ότι «ο καταναλωτής δικαιούται ανά πάσα στιγμή να εκπληρώσει το σύνολο ή μέρος των υποχρεώσεών του που απορρέουν από σύμβαση πίστωσης.». Το όφελος του δικαιώματος αυτού είναι και πάλι διττό: πρώτον, προσφέρει αυξημένη προστασία και ενίσχυση του ρόλου των καταναλωτών, παρέχοντάς τους μεγαλύτερη ελευθερία ως προς τη διαχείριση των οικονομικών τους και, δεύτερον, αποτελεί σημαντική συνιστώσα μιας ανταγωνιστικής αγοράς πιστώσεων, πράγμα που επιτρέπει στους καταναλωτές να στραφούν σε άλλη σύμβαση, αν διατίθεται αλλού καλύτερη προσφορά πίστωσης.

Υπάρχουν μικτά στοιχεία σχετικά με τη συχνότητα με την οποία οι καταναλωτές ασκούν το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης στο πλαίσιο συμβάσεων πίστωσης. Ενώ τόσο οι πιστωτές όσο και οι ενώσεις καταναλωτών δηλώνουν ότι η πρόωρη εξόφληση είναι μάλλον σπάνια, η έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους καταναλωτές κατέδειξε ότι σχεδόν το ένα τέταρτο του συνόλου των ερωτηθέντων προσπάθησαν να εξοφλήσουν πρόωρα την οφειλή τους, το 86% των οποίων το πέτυχαν. Ωστόσο, τα εν λόγω συγκεντρωτικά στοιχεία συγκαλύπτουν μια μεγάλη διακύμανση μεταξύ των κρατών μελών και των τύπων καταναλωτικής πίστης. Υπάρχουν επίσης σημαντικά στοιχεία από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους καταναλωτές τα οποία καταδεικνύουν ότι οι ερωτηθέντες με περισσότερες χρηματοοικονομικές γνώσεις και οι νεότεροι σε ηλικία ήταν πιο πιθανό να προβούν σε πρόωρη εξόφληση της οφειλής τους.

7.6. Ικανοποίηση, προβλήματα και καταγγελίες

Σύμφωνα με την έρευνα, το 9% του συνόλου των καταναλωτών αντιμετώπισαν προβλήματα με σύμβαση πίστωσης ή με πιστωτή κατά τα τελευταία πέντε έτη. Ωστόσο, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι υπάρχει μεγάλη διακύμανση μεταξύ των κρατών μελών. Όσον αφορά τα

κοινωνικά και δημογραφικά χαρακτηριστικά, οι μεγαλύτεροι σε ηλικία ερωτηθέντες ήταν, όπως διαπιστώθηκε, πολύ λιγότερο πιθανό να αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με τις συμβάσεις πίστωσης που είχαν συνάψει. Συνολικά, η πλειονότητα των καταγγελιών φαίνεται να αφορά τα έξοδα, το δικαίωμα υπαναχώρησης και το δικαίωμα πρόωρης εξόφλησης.

Ωστόσο, μόνο το ένα τρίτο των καταναλωτών που αντιμετώπισαν προβλήματα δήλωσαν ότι προέβησαν σε σχετική καταγγελία. Υπάρχουν διάφορες διαδικασίες για την επίλυση των προβλημάτων των καταναλωτών, είτε μέσω τρίτων φορέων, όπως των φορέων προστασίας των καταναλωτών και των διαμεσολαβητών, είτε απευθείας με τον πιστωτικό φορέα. Κατά μέσο όρο, επιλύθηκε το 41% των προβλημάτων απευθείας με τους πιστωτικούς φορείς, καθώς και το 28% των προβλημάτων μέσω τρίτων φορέων. Από τους 20 καταναλωτές των οποίων τα πρόβλημα επιλύθηκε μόνο εν μέρει, μόνο 8 ανέλαβαν περαιτέρω δράση.

Συνολικά, υπάρχουν ορισμένα στοιχεία που δείχνουν ότι η ικανοποίηση των καταναλωτών όσον αφορά τις πληροφορίες που τους παρέχονται και τα δικαιώματα πρόωρης εξόφλησης και υπαναχώρησης έχει αυξηθεί. Ιδίως, οι πιστωτικοί φορείς, οι φορείς προστασίας των καταναλωτών και οι διαμεσολαβητές έχουν παρατηρήσει βελτίωση της ικανοποίησης. Οι ενώσεις καταναλωτών δήλωσαν ότι δεν έχουν παρατηρήσει βελτίωση της ικανοποίησης των καταναλωτών, με εξαίρεση μια ένωση που έχει παρατηρήσει βελτίωση της ικανοποίησης σε σχέση με το δικαίωμα υπαναχώρησης. Οι πιστωτικοί φορείς και οι ενώσεις πιστωτικών φορέων συμφωνούν ότι η ικανοποίηση έχει αυξηθεί. Η έρευνα διαπίστωσε αρκετά υψηλό βαθμό ικανοποίησης των καταναλωτών όσον αφορά τις υπηρεσίες που έλαβαν στο πλαίσιο των τρεχόντων πιστώσεών τους (73% πλήρως ικανοποιημένοι), καθώς και όσον αφορά τη δυνατότητα απευθείας επαφής με τον φορέα παροχής της πίστωσης (66%), αλλά πολύ χαμηλότερο βαθμό ικανοποίησης όσον αφορά τα έξοδα (36%) και με την ποικιλία προσφορών (48%). Η θετική επίλυση των προβλημάτων έχει σημαντικό αντίκτυπο στην ικανοποίηση των καταναλωτών όσον αφορά τις υπηρεσίες των πιστωτικών φορέων.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι ορισμένα κράτη μέλη εφάρμοσαν την ΟΚΠ μετά την ορισθείσα προθεσμία, ενώ ορισμένα από αυτά την εφάρμοσαν στα τέλη του 2011. Ως εκ τούτου, οι πιστωτικοί φορείς και οι καταναλωτές δεν είχαν στη διάθεσή τους επαρκή χρόνο ώστε να προσαρμόσουν αναλόγως τη συμπεριφορά τους και να αξιοποιήσουν πλήρως τα οφέλη της ΟΚΠ. Αυτό εξηγεί γιατί αποδείχθηκε δύσκολο να προσδιοριστεί ο αντίκτυπος των ρυθμιστικών επιλογών που εφάρμοσαν τα κράτη μέλη.

Επιπλέον, η εφαρμογή της ΟΚΠ συνέπεσε με τη χρηματοπιστωτική κρίση, πράγμα που είχε αντίκτυπο στην αγορά καταναλωτικής πίστης. Οι πιστωτικοί φορείς είναι πιο προσεκτικοί όσον αφορά τη χορήγηση πιστώσεων και οι δανειολήπτες προτιμούν να εξοφλούν τις υφιστάμενες πιστώσεις αντί να λαμβάνουν νέες. Η εύλογη αντίδραση στις εν λόγω εξωτερικές συνθήκες έχει περιορίσει τον δυνητικό αντίκτυπο της ΟΚΠ στη διασυνοριακή χορήγηση πιστώσεων και, ως εκ τούτου, στην περαιτέρω ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς πιστώσεων.

Η χρησιμοποίηση εικονικών πελατών κατέδειξε ότι ορισμένες διατάξεις της ΟΚΠ δεν τηρούνται από τους πιστωτικούς φορείς. Αυτό ισχύει για τις διαφημίσεις και την πληροφόρηση πριν από τη σύναψη της σύμβασης, καθώς και για την υποχρέωση ενημέρωσης των καταναλωτών σχετικά με τα δικαιώματά τους (ιδίως όσον αφορά το δικαίωμα υπαναχώρησης από τη σύμβαση εντός των πρώτων 14 ημερών και το δικαίωμα πρόωρης

εξόφλησης). Η χρησιμοποίηση εικονικών πελατών επιβεβαίωσε τα αποτελέσματα του ελέγχου συμμόρφωσης που διενεργήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2011[31]. Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους καταναλωτές κατέδειξε ότι οι καταναλωτές αντιμετωπίζουν προβλήματα κατά την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων. Οι χρηματοοικονομικές γνώσεις των καταναλωτών εξακολουθούν να είναι ανεπαρκείς. Επιπλέον, οι καταναλωτές έχουν περιορισμένη γνώση των δικαιωμάτων τους και των διατάξεων που περιλαμβάνονται στις συμβάσεις. Από την άποψη αυτή, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι πιστωτικοί φορείς προσαρμόζουν τις εξηγήσεις τους στις ανάγκες ή στο μορφωτικό επίπεδο των δανειοληπτών.

Στην παρούσα φάση, δεν φαίνεται να υπάρχει ανάγκη τροποποίησης της έκτασης των ρυθμιστικών επιλογών ή των ορίων και των ποσοστών που εφαρμόζονται σύμφωνα με τη ΟΚΠ. Η έρευνα αποκάλυψε ορισμένες δυνητικές παρανοήσεις όσον αφορά τον βαθμό επιλογών που θα μπορούσαν να έχουν τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή της ΟΚΠ. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη για να διευκρινιστεί το εν λόγω σημείο.

Ωστόσο, για να είναι αποτελεσματικές οι εγγυήσεις που προβλέπει η ΟΚΠ, απαιτείται η ορθή εφαρμογή τους. Βάσει του άρθρο 22, το οποίο υποχρεώνει τα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν να μην καταστρατηγούνται οι διατάξεις που θεσπίζουν κατ' εφαρμογή της ΟΚΠ, πρέπει επίσης να δίνεται προσοχή στις πρακτικές και στις νομικές δομές που αποσκοπούν στην καταστρατήγηση των εθνικών κανόνων για την εφαρμογή της ΟΚΠ και της νομοθεσίας για τους καταναλωτές γενικότερα.

Επομένως, συμπεραίνεται ότι υπάρχει ανάγκη να συνεχιστεί η παρακολούθηση της εφαρμογής της ΟΚΠ στα κράτη μέλη, ξεκινώντας με μια αξιολόγηση των εφαρμοζόμενων εποπτικών πρακτικών. Η Επιτροπή προτίθεται να προβεί σε μια τέτοια αξιολόγηση το 2014. Επιπλέον, βάσει των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης της ενημερωτικής εκστρατείας σχετικά με την ΟΚΠ που πραγματοποιήθηκε σε ορισμένα κράτη μέλη, καθώς και βάσει άλλων στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων σχετικά με τη συμπεριφορά των καταναλωτών, η Επιτροπή μπορεί να εξετάσει το ενδεχόμενο ανάληψης περαιτέρω δράσης στον τομέα της χρηματοοικονομικής ενημέρωσης.

[31] Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τα αποτελέσματα, βλ.: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-6_en.htm